

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
СПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«БОЛГАР ШӘНӘРЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ
СОВЕТЫ**

КАРАР

№ 12-1

«22» ноябрь 2021 ел

«Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» 2012 елның 24 декабрендәге 19-2 номерлы каары белән расланган Татарстан Республикасы Спас районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында

Муниципаль норматив хокукый актларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына туры китерү максатларында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы

КАРАР ЧЫГАРДЫ:

1. «Татарстан Республикасы Спас районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре турында» 2012 елның 24 декабрендәге 19-2 номерлы каары белән расланган Татарстан Республикасы Спас районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләренә түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1.1. «Эчтәлек» сүзләрен «16 Статья. Үткәрү гавами тыңлаулар» сүзләрен «16 Статья. Иҗтимагый фикер алышулар һәм ачык тыңлаулар үткәрү».

1.2. 1 статьяда 7,10, 13,15 абзацларны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«шәһәр төзелеше регламенты - рөхсәт ителгән жир кишәрлекләреннән файдалануның тиешле территориаль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган төрләре, барыннан да элек, жир кишәрлекләре өслеге өстендә булган һәм аларны төзү һәм алга таба капиталь төзелеш объектларын эксплуатацияләгәндә кулланыла, жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме, капиталь төзелеш объектларын үзгәртеп кору, жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын куллануны чикләүнен чик параметрлары, шулай ук территорияләргә карата рөхсәт ителгәнчә файдалануның чик

параметрлары, шулай ук, территорияне коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин итүнен минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителгән территориаль үтемлелеге дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре карала.;

төзүче - дәүләт (муниципаль) милкендәге капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда дәүләт хакимиите органнары (дәүләт органнары), "Росатом" атом энергиясе буенча дәүләт корпорациясе, "Роскосмос" космик эшчәнлек буенча дәүләт корпорациясе, бюджеттан тыш дәүләт фондлары белән идарә итү органнары яки жирле үзидарә органнары аңа караган жир кишәрлекендә яисә башка хокук иясенең жир кишәрлекендә бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда тәэмин итүче физик яки юридик зат, аның нигезендә, "Гражданнар хокукларын яклау буенча гавами-хокукый компания турында" 2017 елның 29 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 13_3 статьясы нигезендә, дәүләт (муниципаль) заказчысының үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыра. - өлешләп төзүдә катнашучыларны, төзүчеләрнең бөлгөнлеккә төшүе (бөлгөнлеккә төшүе) һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында" килешүләр нигезендә, төзүченең үз функцияләрен, капиталъ төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капиталъ ремонтлау, сүтү, шулай ук инженерлык эзләнүләрен башкару, аларны төзү, реконструкцияләү, капиталъ ремонт өчен проект документациясен әзерләү. Төзүче шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарда каралган үз функцияләрен, техник заказчыга тапшырырга хокуклы;;

территорияләрдән файдалануның максус шартлары булган зоналар - Россия Федерациисе халыкларының саклау, санитар-яклау зоналары, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарләрен) саклау зоналары (алга таба - мәдәни мирас объектлары), мәдәни мирас объектларын, су саклау зоналары, су басу, су басу зоналары, эчәр сулар һәм хужаълык-көнкүреш су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары, саклана торган объектлар зоналары, аэродром территориясе, Россия Федерациисе законнары нигезендә билгеләнә торган башка зоналар;

кызыл сыйыклар - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгели торган һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнергә, үзгәртелергә яисә бетерелергә тиешле линияләр;».

1.1. 1 статья түбәндәге эчтәлекле 27-34 абзацлар өстәргә:

«шәһәр төзелеше эшчәнлеге - территорияләрне, шул исәптән шәһәрләрне һәм башка жирлекләрне территориаль планлаштыру, шәһәр төзелешен зоналаштыру, территорияне планлаштыру, архитектуратөзелеш проектлау, капиталъ төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, реконструкцияләү, реконструкцияләү, капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләү, биналарны, корылмаларны эксплуатацияләү, территорияләрне комплекслы үстерү һәм аларны төзекләндерү рәвешендә гамәлгә ашырыла торган эшчәнлек;

корылма, объектлар (алга таба - төгөлләнмәгән төзелеш объектлары), жир кишәрлекенең некапиталь төзелмәләреннән, корылмаларыннан һәм аерылғысыз яхшыруларыннан тыш (тундышырылыш, каплау һәм башкалар);

жир белән ныклы бәйләнеше булмаган һәм конструктив характеристикалары - аларны аларны күчерергә һәм (яисә) демонтаж ясарга һәм аннан соң төзелешләрнең, корылмаларның (шул исәптән киоскларның, түбәләрнең һәм башка шундый корылмаларның) төп характеристикаларын үзгәртмичә һәм билгеләнешкә тулысынча зыян китермичә һәм жыештырырга мөмкинлек бирә торган капиталь булмаган корылмалар, корылмалар, корылмалар;

капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү (линия объектларыннан тыш) - капиталь төзелеш объекты параметрларын, аның өлешләрен (биеклекләрне, катлар санын, мәйданын, күләмен), шул исәптән капиталь төзелеш объектын төзү, үзгәртеп кору, киңайту, шулай ук капиталь төзелеш объектының төзелеш корылмаларын алмаштыру һәм (яисә) торғызу, мондый конструкцияләрнең аерым элементларын күрсәтелгән элементларның шундый ук яисә башка яхшырта торган күрсәткечләренә алмаштырудан тыш;

сызыкча объектларны реконструкцияләү - линия объектлары яки аларның участоклары (өлешләре) параметрларын үзгәртү, бу исә мондый объектларның (куәтләр, йәк күтәрү һәм башкалар) яисә мондый объектларның бүленгән һәм (яисә) саклау зоналары чикләрен үзгәртү таләп итегендә мондый объектларның эшчәнлегенең класслы, категориясе һәм (яисә) башлангыч билгеләнгән күрсәткечләренен үзгәрүенә китерә;

капиталь төзелеш объектын жимерү - капиталь төзелеш объектын жимерү (табигать күренешләре йә өченче затларның хокукка каршы гамәлләре аркасында жимерелүдән тыш), капиталь төзелеш объектын, шул исәптән аның өлешләрен сүтү һәм (яисә) демонтажлау юлы белән бетерү;

техник заказчи - төзүче вәкаләтле һәм төзүче исеменнән инженерлык эзләнүләрен үтәү, проект документларын әзерләү, капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау, сүтү турында шартнамәләр төзи, күрсәтелгән эш төрләрен башкаруга биренмәр әзерли, инженерлык эзләнүләрен башкаручы һәм (яки) проект документларын әзерләүне, төзелеш, реконструкцияләүне, капиталь ремонтны, капиталь төзелеш объектларын сүтүне, әлеге төр эшләрне башкару өчен кирәkle материалларны һәм документларны әзерли., проект документациясен раслый, капиталь төзелеш объектын файдалануга тапшыруга рөхсәт алу өчен кирәkle документларны имзалый, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарда каралган башка функцияләрне (алга таба - техник заказ бирүче функцияләрен) гамәлгә ашыра.

Техник заказчи функцияләре бары тик инженерлык эзләнүләре, архитектура-төзелеш проектлау, төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт, капиталь төзелеш объектларын сүтү, РФ Шәһәр төзелеше кодексында каралган очраклардан тыш, үз-үзен көйләүче оешма әгъзаларына гына үтәлә ала.;

ИНДИВИДУАЛЬ ТОРГАК ТЫҢЛАУЛАРДА БИЛГЕЛӨНГӨНДЕРДЕН
мондый бинада яшэүгэ бэйле көнкүрөш һәм башка ихтыяжларны
канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану
бүлмәләреннән торган һәм мәстәкайль күчемсез милек объектларына
бүлү өчен билгеләнмәгән аерым торучы бина.

1.4. 2 статьяда:

- а) 2 өлешнен алтынчы абзацында «ачык тыңлаулар» сүзләрен
«жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар» сүзләренә
алмаштырырга;
- б) 3 өлешнен дүртенче абзацында «ачык тыңлаулар» сүзләрен
«жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар» сүзләренә
алмаштырырга.

**1.5. 5 статьяның 5 өлешендәге өченче абзацында «гавами тыңлаулар»
сүзләрен «жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда»
сүзләренә алмаштырырга.**

**1.6. 10 статьяның 3 өлешендәге икенче абзацында «гавами тыңлаулар»
сүзләрен «жәмәгатьчелек фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар»
сүзләренә алмаштырырга.**

1.7. 14 статьяда:

- а) 3 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

«3. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү
турындагы карап проекты, әлеге статьяның нигезләмәләрен исәпкә алып,
Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясында
билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жәмәгать фикер алышуларында
яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.»;

б) 4 өлештә «Комиссия» сүзен «ижтимагый фикер алышуларны яисә
ачык тыңлауларны оештыручи» сүзләренә алмаштырырга, «бирү
мәсьәләсе буенча гавами тыңлауларны оештыручи» сүзләрен «бирү
турьинда карап проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә
гавами тыңлауларын» сүзләренә алмаштырырга;

- в) 5 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«5. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 4.1
статьясындагы 4 өлешенен 2 пункты һәм 5.1 статьясындагы 5 өлешенен 2
пункты нигезендә жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда
каралырга тиешле проектны һәм аңа карата мәгълүмати материалларны
урнаштыру һәм мондый проект экспозициясен яки экспозицияләрен
Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясындагы 12
өлеше нигезендә узган жәмәгать фикер алышуларында һәм гавами
тыңлауларда катнашучылар мондый проектка кагылышлы тәкъдимнәр
һәм искәрмәләр кертергә хокуклы. :

1)рәсми сайт яки мәгълүмат системалары аша (ижтимагый фикер
алышулар уздырылган очракта);

2) гавами тыңлауларда катнашу түрлерінде жыелышларын уздыру барышында (гавами тыңлаулар үткәрелгән очракта) язма яисә телдән;

3) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы адресына язма рәвештә;

4) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләрнең китабында (журналында) исәпкә алу юлы белән.»;

г) 7 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«7. Жәмәгать фикер алышуларын яисә ачық тыңлауларын үткәру вакыты ижтимагый фикер алышулар hәм аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып, ижтимагый фикер алышулар яисә ачық тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә бастырылган көнгә кадәр «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Уставы hәм «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә hәм бер айдан артык була алмый.»;

д) 8 өлештә «мәсъәлә буенча гавами тыңлаулар» сұzlәрен «каарар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар» сұzlәренә алмаштырырга»;

е) 10 өлештә «бири мәсъәләсе буенча гавами тыңлаулар» сұzlәрен «бири турында каарар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар «сұzlәренә алмаштырырга»;

е) 11 өлештә «ачық тыңлаулар» сұzlәрен ике очракта да «жәмәгать фикер алышулары яисә ачық тыңлаулар» сұzlәренә алмаштырырга.

1.8. 15 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Күләме шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән минималь жир кишәрлекләренең минималь күләменнән ким булган йә төзелеш өчен уңайсыз булган инженер-геологик яки башка характеристикалары булган конфигурация яисә капиталь төзелеш объектларының рөхсәт ителгән төзелешенең, үзгәртеп коруның чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт сорап мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

1_1. Жир кишәрлекләренә ия булучылар, әгәр мондый кире кагу рөхсәт ителгән төзелеш объектларының бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәрту, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше Регламенты тарафыннан билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү максатларында ун проценттан да артмаган булса, капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешенең, үзгәртеп коруның чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт сорап мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан аерым жир участогы өчен техник регламентлар таләпләрен үтәгендә читләштерү рөхсәт ителә. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешенең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан капиталь төзелеш объектларының иң чик саны, биналарның, корылмаларның иң биеклеге hәм федераль яки региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр

территориялары тиілдерінде жүргізілсең -
чишелешләренә карата таләпләрнең чиктән тыш булыу рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт алу өчен рөхсәт алу белән кызыксынган рөхсәт алынган рөхсәт кәгазе рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә кызыксынган зат комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жибәрә. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жибәрелергә мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карап проекты, әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясындагы нигезләмәләрен исәпкә алыш, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карап проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәру белән бәйле чыгымнар мондый рөхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат йөртә.

5. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, үзгәртеп коруның чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт бирү турындагы карап проекты буенча ижтимагый фикер алышуларның яисә ачық тыңлауларның нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланғаннан соң унбиш эш көне эчендә мондый рөхсәт бирү яисә кабул ителгән каарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында рекомендацияләр әзерләүне гамәлгә ашыра һәм күрсәтелгән тәкъдимнәрне Болгар шәһәр Башкарма комитеты житәкчесенә жибәрә.

6. Болгар шәһәре Башкарма комитеты житәкчесе әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр кергән көннән жиде көн эчендә, капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт бирү яисә кабул ителгән каарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында Карап кабул итә.

6.1. Жирле үзидарә органнарына дәүләт хакимиите башкарма органыннан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органыннан үз белдекләре белән төзелгән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кергәннән соң, мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең ин чик параметрларыннан аны сүткәнчегә кадәр яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерүгә рөхсәт ителми., әлеге хәбәрнамәне жирле үзидарә органы тарафыннан карау нәтижәләре буенча дәүләт хакимиятенең башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яки жирле үзидарә органына, шәһәр төзелеше кодексының 55_32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән очраклардан тыш, әлеге хәбәрнамәне карау турында хәбәрнамә

жибәрелгән очраклардан тыш, ә үз ~~жадигынан~~ жадигынан — каралмый яисә судның үз белдеге белән корылган корылманы сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дәгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы каары законлы көченә керә.

7. Физик яки юридик зат рөхсәт ителгән капитал төзелеш, реконструкция объектларының чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы каарны суд тәртибендә бәхәсле дип игълан итәргә хокуклы.

8. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт бирү рөхсәт ителми, әгәр мондый тайпылышлар шәһәр яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларын куллану чикләренә туры кilmәсә.

1.9. 16 статьяда:

а) исемен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«16 статья. Иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәру»

б) 1 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Өлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында "Болгар шәһәре" муниципаль берәмлеге Советы каары проекты, территорияне планлаштыру документлары составында әзерләнгән территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары, жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яки рөхсәт бирү мәсьәләләре "Болгар шәһәре" муниципаль берәмлеге халкы катнашында иҗтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпилуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт проекты мондый рөхсәт бирү турында гариза кергән көннән алыш унбиш эш көне эчендә әзерләнә һәм "Болгар шәһәре" муниципаль берәмлеге халкы катнашында иҗтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт бирү турындагы каар проекти буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яки гавами тыңлауларын оештыру һәм үткәру белән бәйле чыгымнарны мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат түли.;

в) 2 өлештә «гавами тыңлаулар» сүзләрен «жәмәгатьчелек фикер алышулары яисә ачык тыңлаулар» сүзләренә алмаштырырга, «Совет каары белән» сүзләрен «һәм (яисә) Советның норматив хокукий акты» сүзләренә алмаштырырга.

1.10. Түбәндәге эчтәлектәге 4.1 бүлек белән тулыландырырга:

«4.1 бүлек. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү

16.1 статья. Территорияне планлаштыру документлары турында гомуми нигезләмәләр

1. Территорияне планлаштыру документларын өзөрлөү -
Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнә.

2. Территорияне планлаштыру документларын өзөрлөү «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге территорииясен тотрыклы үстерүне тәэммин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын аерып күрсәтү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Капиталь төзелеш объектларын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру буенча документларны өзөрлөү, әлеге статьяның 4 өлешендә күрсәтелгән очраклардан тыш, территориияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотылмый торган территорииягә карата таләп ителми.

4. Капиталь төзелеш объектларын урнаштыру максатларында территориияне планлаштыру буенча документларны өзөрлөү түбәндәге очракларда мәжбүри булып тора:

1) федераль, региональ яки жирле әһәмияттәге капиталь төзелеш объектларын урнаштыруга бәйле рәвештә дәүләт яки муниципаль ихтияҗлар өчен жир кишәрлекләрен алу кирәк;

2) кызыл линияләрне билгеләү, үзгәртү яки юкка чыгару кирәк;

3) жир законнары нигезендә жир кишәрлекләрен төзү территориияне межалау проекты нигезендә генә гамәлгә ашырылса, жир кишәрлекләрен төзү кирәк;

4) линияле объектны төзү, реконструкцияләү планлаштырыла (линия объектын дәүләт яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый линияле объектны урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бири һәм сервиситулар билгеләү таләп ителми). Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан линия объектын төзү, реконструкцияләү өчен территориияне планлаштыру документларын өзөрлөү таләп ителмәгән башка очраклар билгеләнергә мөмкин

5. Территорияне планлаштыру документларының төрләре түбәндәгеләр:

1) территорияне планлаштыру проекты;

2) территорияне ызанлау проекты.

6. Территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотылмый торган территорииягә карата, шулай ук линияле объектларны урнаштыру планлаштырылмый торган территориияне планлаштыру проектын өзөрләмичә, территориияне планлаштыру проектын өзөрләмичә, әлеге Кагыйдәләрнең 16.3 статьясындағы 2 өлешендә каралган максатларда территориияне межалау проектын өзөрлөү рөхсәт ителә.

7. Территорияне планлаштыру документларын өзөрлөү әлеге Территориаль зоналар кагыйдәләре һәм (яисә) «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Генераль планы билгеләгән функциональ зоналарда билгеләнгән планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементына карата бирелә торган территориияне планлаштыру проектына карата гамәлгә ашырыла.

о. Территория Казахстана —
эзерләү түбәндәгеләр гамәлгә ашырыла:

1) күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрын алып бару өчен кулланыла торған координаталар системасы нигезендә;

2) цифрлы топографик карталардан, цифрлы топографик планнардан файдаланып, таләплөр вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнэ.

9. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү әлеге статьяның 10 өлеше нигезендә каралган очракларда инженерлык эзләнүләренең материаллары һәм нәтиҗәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

10. Территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү өчен кирәклे инженерлык эзләнүләре төрләре, аларны үтәү тәртибе, шулай ук аларны үтәү таләп ителә торган очраклар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

11. Башкарма комитет каары нигезендә эшләнә торган территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, әлеге Кагыйдәләрнен 16.5 статьясы белән билгеләнә.

16.2 статья. Территорияне планлаштыру проекты

1. Территорияне планлаштыру проекtlарын әзерләү планлаштыру структурасы элементларын бүлөп бирү, гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү, капиталъ төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территорияне планлаштырыла торган үстерүненең характеристикасын һәм чиратын билгеләү өчен гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру проектларының составы һәм эчтәлеге Россия Федерациясе Шәхәр төзелеше кодексы, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары белән билгеләнә.

3. Урам-юл чөлтөрөнөң гамэлдэгэе планлаштыруу структурасы төзөлгөн яисэ реконструкцияләнгөн, төрле билгеләнештэгэе жир кишәрлекләре чикләрен төгәлләштерелгөн очракта территорияне планлаштыруу проекти ике этапта эшләнергэ мөмкин.

Беренче этапта территорияне үстөрү буенча принципиаль карарларны алдан килемштерү өчен, алга таба планировка проектын эшкәртүнэ һәм эшкәртүнэ төшөрөп калдыру максатында планировка эскизы эшләнә.

Икенче этапта әлеге статьяның 2 өлеше нигезендә билгеләнгән составта планлаштыру проектын эшләү гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру проекты территорияне ызанлау проектын әзерләү өчен нигез булып тора, мона әлеге Кагыйдәләрнең 16.1 статьясындагы б өлешендә каралган очраклар керми.

16.3 статья. Территориялэрне ызанлау проектлары

структуралың бер яисә берничә катнаш элементы чикләрендә урнашкан территориягә карата, жирләрдән файдалану һәм территория зонасын һәм (яисә) төзелешне төзу қагыйдәләренең һәм «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлегенең генераль планы белән билгеләнгән чикләренең чикләре чикләрендә гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне ызанлау проектын әзерләү түбәндәгеләр өчен гамәлгә ашырыла:

1) төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү;

2) яна капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләре өчен, шулай ук территорияләр чикләрендә урнашкан жир кишәрлекен төзүгә, үзгәртүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйле рәвештә кызыл линияләр урнаштыру, үзгәртү, туктату өчен, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотылмаган төзелеш территорияләре өчен кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару, мондый билгеләү, үзгәртү гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә китерерлек итеп, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлекен гамәлгә ашыру күздә тотылмаган.

3. Территорияләрне межалау проектларын әзерләү территорияләрне планлаштыру проектлары составында яисә аерым документ рәвешендә гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне межалау проектларының составы һәм эчтәлеге Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының законнары һәм башка норматив хокукий актлары белән билгеләнә.

5. Территорияне ызанлау проектын әзерләгәндә барлыкка килә торган һәм (яки) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләрен билгеләү шәһәр төзелеше регламентлары һәм эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен жир кишәрлекләре бүләп бирү нормалары, федераль законнар һәм Россия Федерациясе субъектлары законнары белән билгеләнгән башка таләпләр, техник регламентлар, қагыйдәләр жыелмасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

6. Территорияне ызанлау проектын эшләү чикләрендә жир кишәрлекен яки жир кишәрлекләрен кадастр планында урнаштыруның расланган схемасы нигезендә жир кишәрлекләре төзу күздә тотылган территориягә карата гамәлгә ашырылса, гамәлдә булу вакыты чыкмаса, жир кишәрлекләре чикләре мондый проектта территорияне межалау урыны әлеге схемада каралган жир кишәрлекләре чикләренең урнашу урынына туры килергә тиеш.

7. Территорияне планлаштыру проекты белән расланган территорияне планлаштыру элементы яки элементлары чикләрендә урнашкан территорияне межалау проектын әзерләгәндә, аерым документ рәвешендә ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткәрелми, территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекен барлыкка китерү, үзгәртү һәм (яки) үзгәртү белән бәйле Кызыл линияләрне билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару өчен территорияне межалау проектын әзерләү очракларыннан тыш, аңа карата территорияне комплекслы һәм тотрыклы

үстерү буенча эшчәнлекне гамәлтә ашыру каралтмасын, Кызыл линияләрне үзгәртү гомуми файдаланудагы территория чикләрен үзгәртүгә китерә.

Статья 16.4. Кызыл линияләр

1. Территорияне планлаштыру проектлары составында кызыл линияләр эшләнә, килештерелә, раслана һәм үзгәрә.

2. Кызыл линияләр «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге территорииясендә планлаштыру, проектлау һәм төзелеш процессларында катнашучы барлык шәһәр төзелеше эшчәнлеге субъектлары тарафыннан үтәлергә тиеш.

3. Кызыл линияләр жирлекләрдә шәһәр төзелешен җайга салуның башка линияләрен, шул исәптән жир кишәрлекләре чикләрен төзү һәм урнаштыру өчен нигез булып тора.

4. Кызыл сыйыклар мәжбүри чагылдырылырга һәм исәпкә алынырга тиеш:

- территорияне планлаштыру документларында;
- капиталь төзелеш объектларының, инженер-транспорт коммуникацияләре проектларының проект документациясендә;
- территориаль зоналарның чикләре билгеләнгәндә;
- территориаль жир төзелеше проектларында;
- жир кишәрлекләренең чикләрен билгеләгәндә.

5. Сыйыкли объектлар белән мәшгуль һәм (яисә) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән территориияләр чикләрен билгеләүче һәм сайлап алу тәртибе башкарма хакимиятнең төзелеш, архитектура, шәһәр төзелеше өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль органы тарафыннан билгеләнә.

16.5 статья. Башкарма комитет каары нигезендә эшләнә торган территорияне планлаштыру документларын әзерләү үзенчәлекләре.

1. Территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү турындагы каар, әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән очраклардан тыш, территориияне планлаштыру буенча документлар әзерләү турында физик яки юридик затларның тәкъдимнәре нигезендә Башкарма комитет тарафыннан кабул ителә.

2. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү турында каарлар мөстәкыйль рәвештә кабул ителә:

1) төзелгән территориияне үстерү турында шартнамәләр, территориияне комплекслы үзләштерү турында шартнамәләр, шул исәптән эконом класслы торак төзү максатларында, жирле үзидарә органы инициативасы буенча территориияне комплекслы үстерү турында шартнамәләр төзелгән затлар;

2) территориияне комплекслы үстерү чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренең һәм (яисә) күчмәсез мәлкәт объектларының хокукка ия булучылары булган затлар;

хокук ияләре территорияне планлаштыру документларын реконструкцияләү максатларында әзерләгән очракта.

3. Элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән карап муниципаль хокукий актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, мондый карап кабул ителгән көннән өч көн эчендә басылып чыгарга тиеш һәм Спас муниципаль районының Интернет чөлтәрендә рәсми сайтында урнаштырыла.

4. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү турындагы карап басылып чыккан көннән алып, физик яки юридик затлар Башкарма комитетка территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү тәртибе, сроклары һәм эчтәлеге турында үз тәкъдимнәрен тапшырырга хокуклы.

5. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү гамәлгә ашырыла:

1) Болгар шәһәр Башкарма комитеты мөстәкыйль рәвештә;

2) дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру туринда Россия Федерациясе законнары нигезендә заказ урнаштыру нәтиҗәләре буенча төзелгән дәүләт яисә муниципаль контракт нигезендә физик яисә юридик затлар тарафыннан;;

3) физик яки юридик затлар тарафыннан аларның акчалары хисабына.

6. Элеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән кызыксынган затлар территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләүне гамәлгә ашыралар һәм аны раслау өчен Башкарма комитетка жибәрәләр.

7. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлегенең генераль планы нигезендә, әлеге Кагыйдәләр Техник регламентлар, Шәһәр төзелеше регламентлары таләпләре нигезендә һәм яңа ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның маxус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

8. Территорияне планлаштыру буенча әзер документлар әлеге статьяның 7 өлешендә билгеләнгән таләпләргә туры килүен тикшерү өчен башкарма комитетка тапшырыла, аның нәтиҗәләре буенча «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеке башлыгына жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны билгеләү туринда карап кабул итү өчен территорияне планлаштыру документларын жибәрү туринда, мондый документацияне кире кагу һәм аны эшләп бетерергә жибәрү туринда карап кабул ителә.

9. Болгар шәһәр Башкарма комитеты карапы нигезендә территорияне планлаштыру документлары составында әзерләнгән территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары алар расланганчыга кадәр «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеке Уставында һәм (яисә) «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеке Советының норматив хокукий акты белән билгеләнгән тәртиптә жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда һичшикsez каралырга тиеш.

10. Территорияне планлаштыру проектилардың төзелештерүүшүнүү проекты буенча ижтимагый фикер алышуулар яисә гавами тыңлаулар, әгәр алар түбәндәгеләргә карата әзерләнгән булса, үткәрелми:

1) чикләрендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре нигезендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстөрү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләрне;

2) гражданнар тарафыннан бакчачылық, яшелчәчелек, дача хужалыгы алып бару өчен яисә башка юридик затка дача хужалыгын алып бару өчен төзелгән коммерциячел булмаган оешмага бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территорияләр;

3) урман фонды жирләре чикләрендә линия объектларын урнаштыру өчен территорияләр.

11. Кеше тормышының уңай шартларына, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларына хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатларында жәмәгать тыңлаулары яисә территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне межалау проекти буенча гавами тыңлаулар аның планлаштыру проекти һәм аны межалау проекти, әлеге территориидә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокукуна ия гражданнар, гражданнар катнашында үткәрелә., законлы мәнфәгатьләре мондый проектларны гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә бозылырга мөмкин.

12. Территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне ызанлау проекти буенча ижтимагый фикер алышуулар яисә гавами тыңлаулар үткәргендә кызыксынучы барлык затларга үз фикерләрен белдерү өчен тигез мөмкинлекләр тәэмин ителергә тиеш.

13. Территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне межалау проекти буенча жәмәгатьчелек фикер алышууларында яки гавами тыңлауларда катнашучылар Жәмәгать тыңлауларын яисә жирле үзидарә органына территорияне планлаштыру проектина яки территорияне межалау проектина кагылышлы, аларны ижтимагый фикер алышуулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсенә керту өчен үз тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен тапшырырга хокуклы.

14. «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге халкына ижтимагый тыңлауларны яисә ачык тыңлауларны үткәрү вакыты һәм урыны турында хәбәр ителгән көннән алып аларны үткәрү вакыты һәм урыны турында ижтимагый фикер алышуулар яисә ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә бастырылган көнгә кадәр «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Уставы һәм «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә һәм бер айдан да ким булмаска тиеш.

15. «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге башлыгы Башкарма комитетка территорияне планлаштыру буенча әзерләнгән документацияне, территорияне планлаштыру проекти, территорияне межалау проекти буенча жәмәгатьчелек фикер алышуулары яки гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәне, ижтимагый фикер алышуулар яисә гавами тыңлаулар уздырылган көннән 15 көннән дә соңга калмыйча жибәрә.

16. Болгар шәһәр башкарма комитеты, территорияне планлаштыру проекти буенча ижтимагый фикер алышуулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсен, территорияне ызанлау проекти һәм ижтимагый фикер

алышулар жыл гавами тыңдаулар пәннелерү түрмиди өзүнчүлүктерүн алып, территорияне планлаштыру документларын раслау яисә мондый документларны кире кагу турында һәм аны, курсәтелгән беркетмәне һәм бәяләмәне исәпкә алып, эшләп бетерергә жибәрү турында карап кабул итә.

17. Территорияне планлаштыру буенча расланган документлар (территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне межалау проектлары) муниципаль хокукий актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, мондый карап кабул ителгән көннән жиде көн эчендә бастырып чыгарылырга тиеш һәм Спас муниципаль районаның Интернет чөлтәрендә рәсми сайтында урнаштырыла.

18. Территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм Башкарма комитетның норматив хокукий акты белән билгеләнә.».

1.11. 25 статьяның 2 өлешен тубәндәге редакциядә бәян итәргә::

«2. Төзелешкә рөхсәт бирү кирәк түгел очракта:

1) физик затка эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру белән бәйле булмаган максатларда бирелгән жир кишәрлекендә гараж төзү, үзгәртеп кору яки бакчачылык һәм яшелчәчелек өлкәсендәге законнар нигезендә билгеләнгән торак йорт, бакча йорты, хужаълык корылмалары төзү, үзгәртеп кору;

2) индивидуаль торак төзелеше объектларын төзү, реконструкцияләү;

3) капиталь төзелеш объектлары булмаган объектларны төзү, реконструкцияләү;

4) жир кишәрлекендә ярдәмче файдаланудагы корылмалар һәм корылмалар төзү;

5) капиталь төзелеш объектларын һәм (яисә) аларның өлешләрен үзгәртү, әгәр мондый үзгәрешләр аларның ышанычлылыгына һәм куркынычсызлыгына конструктив һәм башка характеристикаларга кагылмаса һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән реконструкциянең ин чик параметларыннан артмаса;

6) капиталь төзелеш объектларын капиталь ремонтлау;

7) файдалы казылмалар ятмаларын эшкәртүнең техник проекты яисә жир асты байлыклары кишәрлекләреннән файдалануга бәйле эшләр башкаруга башка проект документациясе нигезендә әзерләнгән, килештерелгән һәм жир асты байлыклары турында Россия Федерациясе законнары нигезендә расланган бораулау скважиналарын төзү, реконструкцияләү;

8) 0,6 мегапаскальгә кадәр басым астында табигый газ транспортлау өчен билгеләнгән объектларны төзү, реконструкцияләү;

9) әгәр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив хокукий актлары, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында Татарстан Республикасы законнары нигезендә төзелешкә рөхсәт алу таләп итәлмәсә, башка очраклар.

Моннан тыш, уер үк вакытта түсендәс шарылар үзүнчләп, руслан ителгән башка төргә үзгәрешләр керту өчен төзелешкә рөхсәт таләп ителми:

- күчемсез милек хокукуна ия булган күчемсез милек төре әлеге Кагыйдәләрнең 11 бүлгендә билгеләнгән (шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән тиешле территориаль зона өчен);;

- планлаштырылган гамәлләр корылманың пространство параметрларын һәм төп конструкцияләрен үзгәртүгә бәйле түгел һәм куркынычсызылык таләпләрен (янгын, санитария-эпидемиология h.b.) бозмаячаклар.

Төзелешкә рөхсәт таләп итми торган гамәлләрне гамәлгә ашыручи затлар, мондый гамәлләрне гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килергә мөмкин булган нәтижәләр өчен, законнар нигезендә жаваплылык тоталар. Күрсәтелгән затлар ике атна дәвамында «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлекенең норматив хокукий актында билгеләнгән тәртиптә, төзелешкә рөхсәт таләп итмәүләре турында Башкарма комитет бәяләмәсен соратып алырга хокуклы.

1.12. 26-27 статьяларны яңа редакциядә бәян итәргә:

«26 Статья. Проект документларын әзерләү

1. Проект документлары текст һәм график рәвешләрдәге материалларны үз эченә алган һәм капиталь төзелеш объектларын, аларның өлешләрен төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны тәэммин итү өчен архитектура, функциональ-технологик, конструктив һәм инженер-техник чишелецләрне билгеләүче документлардан гыйбарәт.

2. Проект документларын билгеләү, аларның составы, эчтәлеге, әзерләү һәм раслау тәртибе шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив хокукий актлары белән билгеләнә.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 48 статьясындагы З өлеше нигезендә, индивидуаль торак төзелеше объектын, бакча йортын төзегәндә, реконструкцияләгәндә проект документациясен әзерләү таләп ителми. Төзүче үз инициативасы белән индивидуаль торак төзелеше объектына, бакча йортына карата проект документациясен әзерләүне тәэммин итәргә хокуклы.

3. Проект документациясе капиталь төзелеш объектларына һәм аларның төзүче яисә башка хокук иясенә караган чикләрдә төзелә торган, үзгәртеп корыла торган өлешләренә карата әзерләнә, аңа дәүләт (муниципаль) милкендәге капиталь төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары), бюджеттан тыш дәүләт фонdlары белән идарә итү органнары яисә жирле үзидарә органнары Россия Федерациясе бюджет законнарында билгеләнгән очракларда тапшырыла., килешүләр нигезендә капиталь төзелеш объектын капиталь ремонтлау барышында дәүләт (муниципаль) заказчысы, шулай ук "Капиталь төзелеш объектын капиталь ремонтлау өчен Смета" проект документлары бүлгеленең вәкаләтләре бар. Территорияне планлаштыру документларында федераль әһәмияттәге транспорт инфраструктурасы объектын йә региональ әһәмияттәге яисә

урнаштыру, мондый объектка һәм аның төзелүче, реконструкцияләнә торган өлешләренә карата проект документациясен әзерләү, шул исәптән төзүче яисә башка хокук иясе чикләрендә (дәүләт (муниципаль) милкендәге капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда дәүләт хакимиите органнары (дәүләт органнары), бюджеттан тыш дәүләт фондларының идарә органнары яисә жирле үзидарә органнары жир кишәрлеге дәүләт заказчысы вәкаләтләре нигезендә үз вәкаләтләрен Россия Федерациясе бюджет законнарында билгеләнгән очракларда тапшырган очракта.

4. Проект документларын төзүче (техник заказчы) йә төзүче (техник заказчы) тарафыннан проект документациясен әзерләүгә подряд шартнамәсе нигезендә жәлеп ителә торган шәхси эшмәкәрләр яисә юридик затлар (проект документациясен башкаручылар, алга таба әлеге статьяда - башкаручылар) әзерли, алар законнар таләпләренә туры килә, алар архитектура-төзелеш проектлауны гамәлгә ашыручи затларга куела торган законнар таләпләренә туры килә.

Төзүчеләр (техник заказчылар) һәм башкаручылар арасындағы мәнәсәбәтләр гражданлық законнары белән җайга салына.

Объектларның төрле төрләренә карата проект документларын әзерләү турындағы шартнамәләрне үтәү қысаларында әзерләнә торган документларның, материалларның составы шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындағы законнар, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив хокукий актлары белән билгеләнә.

5. Проект документларын әзерләү төзүче яисә техник заказчы йөкләмәсе (проект документациясен әзерләүгә подряд шартнамәсе нигезендә проект документациясен әзерләгәндә), жир кишәрлекенең шәһәр төзелеше планында күрсәтелгән мәгълүмат нәтижәләре нигезендә яисә территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне ызанлау проекти нигезендә линия объектының проект документациясен әзерләгән очракта (линия объектын төзу, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документларын әзерләү таләп ителмәгән очраклардан тыш) техник регламентлар, техник шартлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла, рөхсәт ителгән төзелеш объектларын төзүнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең ин чик параметрларыннан тайпылууга рөхсәт ителә.

Төзүче (техник заказ бириүче) башкаручыга бирергә бурычлы:

- жир кишәрлекенең шәһәр төзелеше планы яки линияле объектның проект документациясен әзерләгән очракта, территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне межалау проекти (линияле объектны төзу, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү таләп ителми торган очраклардан тыш);

- инженерлык тикшеренүләре нәтижәләре (әгәр алар булмаса, проект документациясен әзерләүгә подряд шартнамәсендә инженерлык эзләнүләрен башкаруга бирим каралган булырга тиеш);

- проектлана торган капиталь төзелеш объектының эшләвен мондый объектны инженерлык-техник тәэмин итү чөлтәрләренә тоташтырмыйча (технологик тоташтыруны) тәэмин итеп булмаса, техник шартлар йә

йөклемене башкаручыга техник шартлар алдыра мөмкин оултаса, толық шартлар.

Төзүче (техник заказчы) бирeme проектлана торган объектка карата төзелеш алып баручының (техник заказчының) ниятләрен чагылдыра торган текстлы һәм график материаллардан гыйбарәт булырга мөмкин. Күрсәтелгән материаллар законнарда билгеләнгән документларга, әлеге өлештә, проект документациясен әзерләү турындагы биремне үтәү өчен, башкаручыга бирелә торган мәжбүри документлар буларак, каршы килә алмый.

6. Проект документларын әзерләү өчен Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 47 статьясында билгеләнгән тәртиптә инженерлык эзләнүләре башкарыла. Проект документларын әзерләү, шулай ук мондый проект документациясе нигезендә капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү тиешле инженерлык эзләнүләрен башкармыйча рөхсәт ителми.

Инженерлык тикшеренүләре нәтижәләрен чагылдыра торган документларның составы һәм рәвешләре Россия Федерациясе Хөкүмәтененең норматив хокукий актлары нигезендә шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы кануннар нигезендә билгеләнә.

Инженерлык эзләнүләре төзүче яисә төзүче (техник заказчы) тарафыннан инженерлык эзләнүләрен башкаруга жәлеп ителә торган, инженерлык эзләнүләрен башкаучы затларга карата куела торган закон таләпләренә туры килә торган, индивидуаль эшкуарлар яки юридик затлар (башкаручылар) тарафыннан инженерлык эзләнүләрен башкаруга подряд килешүе нигезендә башкарыла.

Төзүчеләр (заказчылар) һәм инженерлык эзләнүләрен башкаручылар арасында мөнәсәбәтләр граждан законнары белән җайга салына.

Инженерлык эзләнүләрен башкаучы затлар, закон нигезендә, проект документларын әзерләгәндә һәм төзелешне тормышка ашырганда кулланыла торган инженерлык эзләнүләре нәтижәләре өчен җаваплылык тоталар.

7. Техник шартлар әзерләнә:

- физик һәм юридик затларга дәүләт яки муниципаль жир составыннан төзелгән жир кишәрлекләренә хокук бирү туринда;
- жир кишәрлекләренә хокукка ия булган һәм үзләренә караган капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүне гамәлгә ашырырга теләүче затларның гарызnamәләре буенча.

Капиталь төзелеш объектларын инженерлык-техник тәэмин итү чeltәrlәrenә totashтыру (технологик totashтыру) сроклары һәм техник шартларның гамәлдә булу срокы кебек максималь йөкләнешне, totashтыру (технологик totashтыру) өчен түләү турындагы мәгълүмат, башкарма комитет яисә жир кишәрлекләре хужалары соравы буенча жиде эш көне эчендә түләүне алмыйча гына, Инженерлык-техник тәэминаты чeltәrlәren эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан бирелә.

Бирелгән техник шартларның гамәлдә булу срокы һәм totashтыру (технологик totashтыру) өчен түләү срокы, законнарда каралган очраклардан тыш, кимендә өч елга яисә жир кишәрлекләрен торак төзелеше максатларында комплекслы үзләштергәндә оешмалар

кишәрлеген торак төзелеше максатларында комплекслы үзләштергендә өч ел эчендә техник шартлар һәм тоташтыру (технологик тоташтыру) өчен түләү турында мәгълүмат алган мизгелдән соң өч ел дәвамында үзенә бирелгән техник шартлар чикләрендә инженерлык-техник тәэмин итү чөлтәрләренә тоташтыру өчен кирәклө йөкләнешне билгеләргә тиеш.

Инженер-техник тәэмин итү чөлтәрләрен эксплуатацияләүне гамәлгә ашыруchy оешма жир кишәрлекенә хокук иясе жир кишәрлекен билгеләнгән срокларда төзелгән яисә реконструкцияләнгән капиталь төзелеш объектын техник шартлар һәм жир кишәрлекен тоташтырган (технологик тоташтырган) өчен түләү турындагы мәгълүмат нигезендә инженерлык-техник тәэмин итү чөлтәрләренә тоташтыру (технологик тоташтыру) тәэмин итәргә тиеш.

Болгар шәһәр башкарма комитеты, аукцион уздыру көненә кадәр утыз көннән дә соңга калмыйча, йә дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекен бирү турында карап кабул ителгән көнгә кадәр йә мондый жир кишәрлекен бирүне алдан килештерү турында карап кабул ителгән көнгә кадәр, мондый жир кишәрлекен бирүне килештерү турында карап кабул ителгән көнгә кадәр, кызыксынуучы затларга максималь йөкләнешне, капиталь төзелеш объектын инженерлык-техник тәэмин итү чөлтәрләренә тоташтыру (технологик тоташтыру) срокын, техник тәэмин итү чөлтәрләренә тоташтыру срокын (технологик тоташтыру) һәм тоташтыру (технологик тоташтыру) өчен түләү турында мәгълүмат бирә. Болгар шәһәр башкарма комитеты дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекен сату буенча аукцион уздыру турында гариза кергән көннән алыш ундурут көн эчендә яисә мондый жир кишәрлекен арендалау шартнамәсен төзү хокукуна аукцион үткәрү турында гариза инженер-техник тәэмин итү чөлтәрләрен эксплуатацияләүне гамәлгә ашыруchy оешмаларга жибәрә, күрсәтелгән техник шартлар тудыру турындагы гарызномәне, аларның гамәлдә булу срокы һәм тоташтыру өчен түләү (технологик тоташтыру) турындагы мәгълүматны жибәрә.

Техник шартларны билгеләү һәм бирү тәртибе һәм капиталь төзелеш объектын инженерлык-техник тәэмин итү чөлтәрләренә тоташтыру (технологик тоташтыру) өчен түләүне билгеләү һәм билгеләү тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә ала.

8. Төзелешкә рөхсәтләр алу өчен проект документларының составы, аларны рәсмиләштерү тәртибе һәм тапшыру Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм аның нигезендә башка норматив хокукий актларда билгеләнә.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 48 статьясындагы 13 өлешендә каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, капиталь төзелеш объектларының проект документациясе составына түбәндәгә бүлекләр кертелә:

1) капиталь төзелеш объектларын архитектура-төзелеш проектлау, төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау өчен башлангыч белешмәләр белән, шул исәптән инженерлык тикшеренүләре нәтижәләре, инженер-техник тәэмин итү чөлтәрләренә тоташтыруның (технологик тоташуның) техник шартлары белән, һәм инженерлык эзләнүләре нәтижәләренә

экспертиза уздырганчы, проект документациясенә инженерлық әзләнүләре нәтижәләренә үңай экспертиза уздырганчыга кадәр, аңлатма языу;

2) жир кишәрлекенең шәһәр төзелеше планында күрсәтелгән мәгълүмат нигезендә башкарылган планлаштыру оешмасы схемасы, ә проект документациясен линия объектларына карата әзерләнгән очракта территорияне планлаштыру проекти нигезендә башкарылган бүленгән полоса проекти (линия объектын төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документларын әзерләү таләп итеп мәгән очраклардан тыш);

3) архитектура, функциональ-технологик, конструктив, инженер-техник чишелешләр һәм (яисә) үтәүне тәэмим итүгә юнәлдерелгән чаралар булган бүлекләр:

а) техник регламентларның, шул исәптән механик, янгын һәм башка куркынычсызлык таләпләренең, энергетика нәтижәлелеге таләпләренең, биналарның, төзелмәләренең, корылмаларның энергия ресурсларын исәпкә алу жайламалары белән (шул исәптән аларның составына керүче чeltәrlәrgә һәм инженер-техник тәэмим итү системаларына) жиһазланышы таләпләренең, капиталь төзелеш объектына инвалидларның керә алын тәэмим итүгә карата таләпләрнең (сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, ял итү объектларына карата проект документациясен әзерләү очрагында) таләпләрен, капиталь төзелеш, социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге башка объектлар, транспорт, сәүдә, жәмәгать туклануы объектлары, эшлекле, административ, финанс, дини билгеләнештәге объектлар, торак фонды объектлары.;

б) әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге таләпләр, Атом энергиясенән куркынычсыз файдалануга карата таләпләр, Сәнәгать куркынычсызлыгы таләпләре, электр энергетикасы системаларының һәм электр энергетикасы объектларының ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын тәэмим итүгә карата таләпләр, объектларның террорчылыкка каршы яклангышы таләпләре;

в) биналарны һәм корылмаларны проектлау, төзү, монтажлау, жайга салу, эксплуатацияләү процессларына таләпләр;

г) капиталь төзелеш объектларын инженерлык-техник тәэмим итү чeltәrlәrenә тоташтыруның (технологик тоташтыруның) техник шартлары таләпләре;

4) капиталь төзелеш объектларын төзүне оештыру проекти;

4.1) "Россия Федерацияндә юл хәрәкәтен оештыру турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында" Федераль законда карапган очракларда юл хәрәкәтен оештыру проекти;

5) капиталь төзелеш объектларыннан имин файдалануны тәэмим итүгә таләпләр;

6) мондый объектның имин эксплуатацияләнүен тәэмим итү өчен кирәkle капиталь төзелеш объектын капиталь ремонтлау буенча эшләрне башкаруның норматив вакыт-вакыты турында белешмәләр, шулай ук күпфатирлы йортны төзү, реконструкцияләү өчен проект документларын әзерләү очрагында күрсәтелгән эшләрнең күләме һәм составы турында белешмәләр.

тапшырыла торган проект документларының составы һәм бүлекләренен эчтәлегенә карата таләпләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә һәм капитал төзелеш объектларының төрле төрләренә (шул исәптән линияле объектларга), шулай ук Капиталь төзелеш объектларының билгеләнешенә, эш төрләренә (төзелеш, реконструкция, капитал төзелеш объектларын төзү, капитал ремонтау), аларның эчтәлегенә карап дифференциацияләнә., Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 48 статьясы таләпләренә туры китереп һәм түбәндәге үзенчәлекләрне исәпкә алып, эшләрне финанслау һәм төзелеш, реконструкциянең аерым этапларын бүлеп бирү чыганаклары:

1) проект документациясен әзерләү капитал төзелеш объектларының төрле төрләренә карата аерым бүлекләр күләмендә (шул исәптән линия объектларына) гамәлгә ашырыла, шулай ук капитал төзелеш объектларын реконструкцияләгәндә башкарыла торган эшләр эчтәлегенә бәйле рәвештә (капитал төзелеш объектын реконструкцияләгән очракта) проектлаучы яисә техник заказчы бирeme нигезендә;

2) капитал төзелеш объектларын төзүне оештыру проектында капитал төзелеш объектларын, аларның өлешләрен сүтү буенча эшләрне оештыру проекты (капитал төзелеш объектларын, аларның өлешләрен сүтү, капитал төзелешнең башка объектларын төзү, реконструкцияләү өчен) булырга тиеш.;

3) проект документациясендә булган караплар һәм чараплар мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләренә туры килергә тиеш (мәдәни мирас объектларын саклап калу эшләрен уздыру өчен проект документациясен әзерләгән очракта, мондый объектларның ышанычлылыгын һәм иминлеген конструктив һәм башка характеристикаларга кагыла);

4) проект документлары "капиталь төзелеш объектын төзүгә, реконструкцияләүгә, сүтүгә Смета" бүлеген үз эченә алырга тиеш (төзүгә, реконструкцияләүгә, сүтүгә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчаларын, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 8_3 статьясындагы 2 өлешендә курсәтелгән юридик затлар акчаларын жәлеп итеп финансланса, капитал ремонт Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчаларын, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 8_3 статьясындагы 1 өлешендә курсәтелгән затлар акчаларын жәлеп итеп финансдана).;

5) 1997 елның 21 июлендәге «Куркыныч житештерү объектларының сәнәгать иминлеге турында» 116-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 3 пунктында, «Гидротехник корылмаларның иминлеге турында» 1997 елның 21 июлендәге 117-ФЗ номерлы Федераль законның 10 статьясында, «Атом энергиясен қуллану турында» 1995 елның 21 ноябрендәге 170-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясында, «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль законның 36 статьясындагы 2 һәм 3 пунктларында каралган очракларда, проект документациясе составына мәжбuri тәртиптә

Атом энергиясен (шул исәптән атом-төш жайламаларын, атом-төш материалларын һәм радиоактив матдәләрне саклау пунктларын), Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган куркыныч житештерү объектларын, аеруча куркыныч, техник яктан катлаулы, уникаль объектларны, оборона һәм иминлек объектларын файдалану объектларының проект документациясендә шулай ук гражданнар оборонысы буенча чаралар, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге булырга тиеш.

9. Проект документлары түбәндәгеләр нигезендә әзерләнә:

- тиешле жир кишәрлеге урнашкан территория зонасының шәһәр төзелеше регламенты, жир кишәрлекенең шәһәр төзелеше планы;
- техник регламентлар (ә алар билгеләнгән тәртиптә үз көченә кергәнчегә кадәр - “Техник жайга салу турында” Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар белән);
- инженерлык тикшеренүләре нәтиҗәләре;
- проектлана торган объектны инженер-техник тәэммин иту мәйданчыкларыннан тыш чөлтәрләргә тоташтыруның техник шартлары (проектлана торган объектның эшләве мондый тоташудан башка тәэммин ителә алмаган очракта).

10. Проект документлары төзүче яки техник заказчы тарафыннан раслана. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясында каралган очракларда, төзүче яисә техник заказчы проект документациясе расланганчыга кадәр аны дәүләт экспертизасына жибәрә. Шул ук вакытта проект документациясе дәүләт экспертизасының уңай бәяләмәсе булган очракта төзүче яки техник заказчы тарафыннан раслана.

27 Статья. Төзелешкә рөхсәт бирү

1. Төзелешкә рөхсәт документыннан гыйбарәт, ул проект документларының шәһәр төзелеше регламенты, территорияне планлаштыру проекти һәм межалау проекти белән билгеләнгән таләпләргә туры килүен раслый торган документ (шәһәр төзелеше кодексы нигезендә территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне межалау проекти әзерләү таләп ителми торган очраклардан тыш), Капиталь төзелеш объектын төзегендә, үзгәртеп корганда яисә территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне межалау проекти белән билгеләнгән таләпләргә туры килүен раслый торган документ., линияле объектны төзүне, үзгәртеп коруны гамәлгә ашырганда (линияле объектны төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү таләп ителми торган очраклардан тыш), территорияне планлаштыру проекти белән билгеләнгән таләпләргә, урнаштыру өчен жир участогы төзелеше таләп ителми торган линияле объект төзелешенә рөхсәт бирелгән очракта, шулай ук мондый жир кишәрлекенән рөхсәт ителгән файдалану һәм чикләүләр нигезендә жир кишәрлекендә капиталь төзелеш объектын

урнаштыру рөхсәт итеп төрган, Россия Федерациясындай даир неме салык законнары нигезендә билгеләнгән. Төзелешкә рөхсәт төзүчегә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очраклардан тыш, Капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләу хокукин бирә.

Жир кишәрлекенә шәһәр төзелеше Регламентының гамәле кагылмый яисә жир участогы өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнмәгән очракта, төзелешкә рөхсәт әлеге Кагыйдәләрнең 24 статьясындагы 1 өлеше нигезендә капиталь төзелеш объектының курсателгән жир кишәрлекендә билгеләнешенә, параметрларына һәм урнашуына карата билгеләнгән таләпләргә туры килүен раслый.

2. «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге чикләрендә төзелешкә рөхсәт Башкарма комитет тарафыннан бирелә.

Төзелешкә рөхсәтләр бирү федераль башкарма хакимият органы яисә Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы тарафыннан жир кишәрлекләрендә капиталь төзелеш объектларын планлаштырылган төзелешкә, реконструкцияләүгә, капиталь ремонтлауга карата гамәлгә ашырыла торган Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән очраклар искеңмә булып тора:

- аларга шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы кагылмый яисә алар өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнми (гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм муниципаль милектәге жир кишәрлекләрендә урнашкан линия объектларыннан тыш);

- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы ихтияжлары өчен капиталь төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм алар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу рөхсәт ителә.

3. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә капиталь төзелеш объектларының проект документациясе һәм мондый проект документациясен әзерләү өчен эшләнгән инженер эзләнүләре нәтиҗәләре, әлеге статьяның 3.1, 3.2 өлешләрендә каралган очраклардан тыш, экспертиза узарга тиеш. Проект документациясе экспертизасы һәм (яисә) инженер тикшеренүләре нәтиҗәләренә экспертиза дәүләт экспертизасы яки дәүләтнеке булмаган экспертиза рәвешендә уздырыла. Төзүче яки техник заказчы үз сайлавы буенча проект документациясен һәм инженерлык тикшеренүләре нәтиҗәләрен дәүләт экспертизасына яки дәүләтнеке булмаган экспертизага жибәрә, моңа капиталь төзелеш объектларының проект документациясенә һәм мондый проект документациясен әзерләү өчен эшләнгән инженерлык эзләнүләре нәтиҗәләренә карата әлеге маддә нигезендә дәүләт экспертизасы уздыру каралган очраклар керми.

3.1. Экспертиза тубәндәгә капиталь төзелеш объектларының проект документларына карата үткәрелми:

- 1) шәхси торак төзелеше объектлары, бакча йортлары;
- 2) құп катлы, саны уннан артмagan һәм бер гайлә яшәү өчен билгеләнгән берничә блоктан торган, күрше блок яки күрше блоклар белән үтесмез гомуми диварга (гомуми стеналарга) ия, аерым жир кишәрлекендә урнашкан һәм гомуми файдаланудагы территориягә (блоклы төзелештәге торак йортлар) чыгу хокукина ия, әгәр мондый торак йортларны төзү яисә реконструкцияләу Россия Федерациясе бюджет

мондый торак йортлар Россия Федерациисе бюджет системасының;

3) катылар саны икедән артмаган аерым капиталъ төзелеш объектлары, аларның гомуми мәйданы 1500 кв.м тәшкил итә һәм алар гражданнарның яшәү һәм житештерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнмәгән, Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексының 48.1 статьясы нигезендә аеруча куркыныч, техник яктан катлаулы яисә уникаль объектлар булган объектлар керми;

4) Аерым урнашкан капиталъ төзелеш объектлары катлар саны икедән артмаган, гомуми мәйданы 1500 кв.м тәшкил итә, алар житештерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән һәм алар өчен санитар-яклау зоналарын билгеләү таләп ителми яки мондый объектлар урнашкан жир кишәрлекләре чикләрендә санитар-яклау зоналары урнаштырылган яисә Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексының 48.1 статьясы нигезендә аерucha куркыныч, техник яктан катлаулы яисә уникаль объектлар булган объектлардан тыш, мондый зоналар урнаштыру таләп ителә.

5) файдалы казылмалар ятмаларын эшкәртүнең техник проекты яисә жир асты байлыклары кишәрлекләреннән файдалануга бәйле эшләр башкаруга башка проект документациясе жир асты байлыклары турындагы Россия Федерациисе законнары нигезендә әзерләнгән, килештерелгән һәм расланган бораулау скважиналары.

3.1.1. Элеге статьяның 3 өлешендәге 2 - 5 пунктларында курсәтелгән капиталъ төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү торба үткәргечләрнең сак зоналары чикләрендә гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта, курсәтелгән капиталъ төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү буенча проект документациясенә экспертиза ясау мәжбүри.

3.1.2. Элеге статьяның 3.1 өлешендәге 3 һәм 4 пунктларында курсәтелгән капиталъ төзелеш объектлары гражданнарның массакуләм булу объектларына караган очракта, курсәтелгән капиталъ төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашыруга проект документациясенә экспертиза ясау мәжбүри. Элеге статьяның 3.1 өлешендәге 3 һәм 4 пунктларында курсәтелгән капиталъ төзелеш объектларын гражданнарның массакуләм булу объектларына керту критерийлары башкарма хакимиятнең төзелеш, архитектура, шәһәр төзелеше өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм гамәлгә ашыру һәм норматив-хокукий жайга салу функцияләрен башкаручы федераль органы тарафыннан раслана.

3.2. Проект документациясе экспертизасы капиталъ төзелеш объектын төзү яки реконструкцияләү өчен төзелешкә рөхсәт алу таләп ителмәгән очракта үткәрелми. Проект документациясе экспертизасы капиталъ төзелеш объектларына капиталъ ремонт үткәрү өчен әзерләнгән проект документациясе бүлекләренә карата үткәрелми.

3.3. Элеге статьяның 3.1 өлешендә курсәтелгән капиталъ төзелеш объектларының проект документлары, элеге статьяның 3.2 өлешендә курсәтелгән проект документлары һәм мондый проект документларын әзерләү өчен башкарылган инженерлык эзләнүләре нәтиҗәләре:

1) өссиј Федерације Шәһер төзелеше кодекси таләплөрө нәтижәләре капиталь төзелеш объектларын төзүнен, реконструкцияләүнен, капиталь ремонтлауның смета бәясе аны дөрес итеп билгеләү предметына тикшерелергә тиешле очракларда дәүләт экспертизасына тиеш;

2) төзүче яисә техник заказчының үз инициативасы буенча, әлеге өлешнен 1 пунктында күрсәтелгән очраклардан тыш, дәүләт яки дәүләти булмаган экспертизага жибәрелергә мөмкин.

4. Инженерлык эзләнүләре нәтижәләренә экспертиза нәтижәсес-инженерлык эзләнүләре нәтижәләренен техник регламентлар таләпләренә туры килмәве (унай бәяләмә) яки туры килмәве (тискәре бәяләмә) турында бәяләмә. Проект документларына экспертиза нәтижәләре булып бәяләмә тора:

1) инженер эзләнүләре нәтижәләренә проект документациясенен, проектлауга биренмен, Россия Федерациясе Шәһер төзелеше кодексының 49 статьясындагы 5 өлешенен 1 пунктында каралган таләпләргә туры килүе (унай бәяләмә) яисә туры килмәве (тискәре бәяләмә) турында (Россия Федерациясе шәһер төзелеше кодексының 49 статьясындагы 3.3 өлешенен 1 пункты нигезендә проект документациясенә экспертиза уздыру очракларыннан тыш);

2) Россия Федерациясе Шәһер төзелеше кодексының 8.3 статьясындагы 2 өлешендә билгеләнгән очракларда капиталь төзелеш объектлары төзелеше смета бәясен дөреслеккә (унай бәяләмәгә) яисә дөреслеккә (тискәре бәяләмә) билгеләү турында.

Проект документларына һәм инженерлык эзләнүләре нәтижәләренә дәүләт экспертизасын оештыру һәм үткәрү тәртибе, Проект документларына һәм инженерлык эзләнүләре нәтижәләренә дәүләт экспертизасы үткәргән өчен түләү құләме һәм аны алу тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

5. Төзүче проект документациясен раслый һәм төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза жибәрә, аңа түбәндәге документлар теркәлә:

1) жир кишәрлегенә хокук билгели торган документлар, шул исәптән сервитутны билгеләү турында килешү, гавами сервитутны билгеләү турында карап;

2) төзелешкә рөхсәт алуға гариза бирелгән көнгә кадәр өч елдан да иртәрәк булмаган вакыт эчендә яисә линия объекты төзелешенә рөхсәт бирелгән очракта территорияне планлаштыру проектын һәм территорияне ызынлау проектын реквизитлары (линия объектын төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документларын әзерләү таләп итмеләгән очраклардан тыш) бирелгән жир кишәрлегенең шәһер төзелеше планы, урнаштыру өчен жир кишәрлеге төзү таләп итмелми торган линия объекты төзелешенә рөхсәт бирелгән очракта, территорияне планлаштыру проектының реквизитлары;

3) проект документациясендәге материаллар:

анлатма языу;

- капиталь төзелеш объектын, керү һәм керү урыннарын, гавами сервитутлар чикләрен, археологик мирас объектларын урнаштыру урынын билгеләп, жир кишәрлегенең шәһер төзелеше планында күрсәтелгән мәгълүмат нигезендә башкарылган планировка оешмасы схемасы;

- территорияне планлаштыру документлары составында - линия объектларына карата расланган кызыл сзыкча объектның урнашуын раслый торган жир кишәрлегенең планлаштыру оешмасы схемасы;

- архитектура каарлары;

- инженерлық жиһазлары турында белешмәләр, проектлана торган капиталъ төзелеш объектын инженер-техник тәэммин итү чөлтәрләренә тоташтыру урыннарын билгеләп, инженерлық-техник тәэммин итү (технологик тоташтыру) чөлтәрләренең жыелма планы;

- капиталъ төзелеш объектын төзүне оештыру проекти;

- капиталъ төзелеш объектларын, аларның өлешләрен сүтү буенча эшләрне оештыру проекти;

- инвалиларның сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, ял, спорт һәм башка социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге объектларга, транспорт, сәүдә, жәмәгать туклануы объектларына, эшлекле, административ, финанс, дини билгеләнештәге объектларга, торак фонды объектларына, әлеге объектларның проект документларына экспертиза үткәрелмәгән очракта, торак фонды объектларына керә алуын тәэммин итү буенча چарапар исемлеге;

4) әгәр мондый проект документациясе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясындагы 6 өлешендә каралган очракларда капиталъ төзелеш объектының проект документациясенә (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 48 статьясындагы 12.1 өлешендә каралган очракта төзелешнен аерым этапларына карата) уңай бәяләмә, әгәр мондый проект документациясе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясындагы 3.4 өлешендә каралган очракларда проект документациясенә дәүләт экспертизасының уңай бәяләмәсе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясындагы 3 өлешендә каралган очракларда проект документациясенә дәүләт экология экспертизасының уңай бәяләмәсе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясындагы 6 өлешендә каралган очракларда;

5) рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкциянең чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт (әгәр төзүчегә мондый рөхсәт Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы нигезендә бирелгән булса;

6) мондый объектны үзгәртеп корган очракта, капиталъ төзелеш объектының барлық хокук ияләренең ризалығы, әлеге йортның әлеге өлешендәге 6.2 пунктында күрсәтелгәннәрдән тыш.

6.1) дәүләт хакимияте органы (дәүләт органы), бюджеттан тыш дәүләт фонды идарәсе органы яисә жирле үзидарә органы булган дәүләт (муниципаль) милкендәге капиталъ төзелеш объектында дәүләт (муниципаль) унитар предприятиесе булган дәүләт (муниципаль) унитар предприятие, дәүләт (муниципаль) бюджет яисә автоном учреждениесе реконструкция уздырган очракта, әлеге орган мәлкәт милекчесенең тиешенчә функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыра торган дәүләт (муниципаль) унитар предприятиесе, дәүләт (муниципаль) унитар предприятиесе, дәүләт (муниципаль) бюджет яисә автоном учреждениесе - реконструкция үткәргәндә күрсәтелгән объектка китерелгән зиянны

каплау шартларып нем төртисен ойнанын түрткап шулдын реконструкция
уздыру турында килемешу;

6.2) күпфатирлы йортны реконструкцияләгән очракта торак законнары нигезендә кабул ителгән күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренең һәм машина урыннары милекчеләренең гомуми жыелышы каары, яисә, мондый реконструкция нәтиҗәсендә күпфатирлы йортта гомуми мәлкәт күләме кимү, күпфатирлы йортта барлық урыннар һәм машина урыннары милекчеләренең ризалығы кимесә;

7) проект документациясенә дәүләтнеке булмаган экспертизаның уңай бәяләмәсен биргән юридик затны аккредитацияләү турында таныклық күчермәсе, әгәр проект документациясенә дәүләтнеке булмаган экспертиза бәяләмәсе тапшырылган булса;

8) мәдәни мирас объектларын саклап калу эшләрен уздырганда мондый объектның ышанычлылығына һәм иминлегенә башка характеристикаларына кагылган очракта, мәдәни мирас объектлары турында Россия Федерациясе законнарында каралган документлар;

9) капиталь төзелеш объекты төзелгән очракта, территориядән файдалануның маҳсус шартлары булган зонаны билгеләү яки үзгәртү турында каар күчермәсе, аның Россия Федерациясе законнары нигезендә, территориядән файдалануның маҳсус шартлары булган зона билгеләнергә тиеш, яисә капиталь төзелеш объектын үзгәртеп корган очракта, аның нәтиҗәсендә реконструкцияләнгән объектка карата территориядән файдалануның аерым шартлары булган зона билгеләнергә тиеш, яисә элек территорияне файдалануның маҳсус шартлары булган зона үзгәртелергә тиеш.

Әлеге статьяның 5 өлешендәге 1 – 5, 7 һәм 9 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчермәләре яки алардагы белешмәләр) Башкарма комитет тарафыннан дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм дәүләт органнарына яки жирле үзидарә органнарына буйсынган оешмаларда күрсәтелгән документлар карамагында булган оешмаларда төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза алган көннән алыш өч эш көненнән дә соңга калмыйча соратып алына.

Әлеге статьяның 5 өлешендәге 1, 3 һәм 4 пунктларында күрсәтелгән документлар, әгәр күрсәтелгән документлар (аларның күчермәләре яки аларда булган белешмәләр) бәяләмәләр Бердәм дәүләт реестрында булмаганда, мөрәжәгать итүче тарафыннан мөстәкыйль жибәрелә.

6. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә, төзелешкә рөхсәт бирү өчен, әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән документлардан тыш, башка документларны таләп итү рөхсәт итлеми.

7. Башкарма комитет, төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза алган көннән алыш биш эш көне эчендә:

- гаризага күшүп бирелә торган документларның булу-булмавын һәм тиешенчә рәсмиләштерелүен тикшерә;

- проект документациясе төзү өчен тапшырылган жир кишәрлекен төзү өчен шәһәр төзелеше планын төзүгә рөхсәт алу датасына билгеләнгән капиталь төзелеш объектын төзүгә, реконструкцияләүгә карата яисә линия объекты төзелешенә рөхсәт бирелгән очракта территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне ызанлау проекти таләпләренә (линия объектын

төзү, реконструкцияләү өчен территорияне тапшыру документтарын өзөрләү таләп ителми торган очраклардан тыш), жир кишәрлекен урнаштыру өчен рөхсәт бирелмәгән линия объекты төзелешенә рөхсәт бирелгән очракта территорияне планлаштыру проектында билгеләнгән таләпләргә туры килүен тикшерә, шулай ук капитал төзелеш объектын жир кишәрлекеннән файдалану рөхсәт ителгән һәм Россия Федерациясенең жир һәм башка жир законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләр нигезендә урнаштыруга рөхсәт ителә. Рөхсәт ителгән төзелешнең индикаторларыннан читкә тайпылууга рөхсәт бирелгән очракта, реконструкция проект документациясен рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкциянең индикаторларыннан читкә тайпылууга билгеләнгән таләпләргә туры килүгә тикшерү уздырыла;

- төзелешкә рөхсәт бирә йә, баш тартуның сәбәпләрен курсәтеп, мондый рөхсәт бирүдән баш тарта.

9. Төзүче гаризасы буенча башкарма комитет төзелешнең, реконструкциянең аерым этапларына рөхсәт бирергә мөмкин.

Әгәр мондый объект автоном рәвештә файдалануга тапшырылырга һәм кулланылырга мөмкин булса (ягъни әлеге жир кишәрлекендә капитал төзелешнең башка объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә бәйсез рәвештә), шулай ук Капиталь төзелеш объектының бер өлешен төзү яки реконструкцияләү, капитал төзелеш объектының бер өлешен төзү яки реконструкцияләү төзелеш этапы астында тора., ул автоном рәвештә файдалануга тапшырылырга һәм кулланылырга мөмкин (ягъни капитал төзелеш объектының башка өлешләрен төзүгә, реконструкцияләүгә бәйсез рәвештә).

10. Төзелешкә рөхсәт бирүдән баш тарту төзүче тарафыннан суд тәртибендә бәхәсле дип игълан итelerгә мөмкин.

11. Төзелешкә рөхсәт бирү башкарма комитет тарафыннан түләү алмыйча башкарыла. Төзелешкә рөхсәт бирелгән көннән соң өч көн эчендә Башкарма комитет мондый рөхсәтнең күчермәсен Дәүләт төзелешен күзәтүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимият органына жиберә.

12. Төзелешкә рөхсәт биргән Башкарма комитет мондый рөхсәт бирелгән көннән биш эш көне эчендә (шул исәптән ведомствоара электрон хезмәттәшлекнең бердәм системасын һәм аңа тоташтырыла торган региональ системаларны кулланып) муниципаль районның жирле үзидарә органнарының шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмим итү буенча дәүләт мәгълүмат системаларында күрсәтелгән белешмәләрне, документларны, материалларны урнаштыру өчен вәкаләтле органга тапшыруны тәэмим итә (3.1 пунктларда күрсәтелгән белешмәләрне, документларны, Материалларны). - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 56 статьясындагы 5 өлешенең 3.3 һәм 6 өлешләре.

Әлеге статьяның 5 өлешендәге 8 пунктында каралган очракларда, төзелешкә рөхсәт бирелгән көннән өч эш көне эчендә Башкарма комитет (шул исәптән ведомствоара электрон багланышлар бердәм системасын һәм аңа тоташтырыла торган региональ ведомствоара электрон бәйләнешнең региональ системаларын кулланып) мондый рөхсәт күчермәсен объектны урнаштыру белән бәйле территорияне

фаидалануның маңызы шарылары оолдан зоралы өнгөтөрү түрүнде Каар кабул иткән дәүләт хакимиите органнарына яисә жирле үзидарә органнарына жибәрә (шул исәптән ведомствоара электрон хезмәттәшлекнең бердәм системасын кулланып),, аны реконструкцияләүгә төзелешкә рөхсәт бирелгән.

13. Төзелешкә рөхсәт капиталь төзелеш объектын төзүне оештыру проекты белән каралган вакытка бирелә.

14. Жир кишәрлекенә һәм капиталь төзелеш объектларына хокукны күчергәндә төзелешкә рөхсәтнең гамәлдә булу срокы, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 51 статьясындагы 21.1 статьясындагы 1 - 3 пунктларында каралган очраклардан тыш, саклана.

15. Дәүләт серен тәшкил итүче күчесиз милек объектларын төзүгә рөхсәтләр дәүләт сере турында Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелә.»

1.13. 27.1 статьяны түбәндәге редакциядә өстәргә:

«27.1 статья. Шәхси торак төзелеше объектын яисә бакча йортын төзү яисә реконструкцияләү турында хәбәр

1. Индивидуаль торак төзелеше объектын яисә бакча йортын төзү яисә реконструкцияләү максатларында төзүче көгазь чыганакта башкарма комитетка шәхсән мөрәжәгать итү юлы белән, шул исәптән күпфункцияле үзәк аша, йә күрсәтелгән органнарга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын тапшыру яисә тапшыру турында хәбәр итеп, индивидуаль торак төзелеше объектын яисә бакча йортын төзү яисә реконструкцияләү турында хәбәр жибәрә (алга таба шулай ук - планлаштырыла торган төзелеш турында хәбәрнамә), анда түбәндәге белешмәләр бар:

1) төзүченен фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), яшәү урыны, шәхесне раслаучы документ реквизитлары (физик зат өчен);

2) төзүченен исеме һәм урнашу урыны (юридик зат өчен), шулай ук юридик затларның бердәм дәүләт реестрында юридик затның дәүләт теркәве турындагы язманың Дәүләт теркәү номеры һәм салым түләүченен идентификация номеры, мөрәжәгать итүче чит ил юридик заты булган очрактан тыш;

3) жир кишәрлекенең кадастры номеры (аның булганда), жир кишәрлекенең адресы яки тасвирамасы;

4) төзүченен жир кишәрлекенә хокуку турында белешмәләр, шулай ук жир кишәрлекенә башка затларның хокуклары турында белешмәләр (андый затлар булганда);

5) жир кишәрлекенең һәм капиталь төзелеш объектыннан (индивидуаль торак төзелеше яки бакча йорты объектыннан) файдалану рөхсәт ителгән рәвеш турында белешмәләр;

6) төзү яки реконструкцияләү максатларында планлаштырылган төзелеш турында хәбәр бирелгән индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты объектының планлаштырыла торган параметрлары турында белешмәләр, шул исәптән жир кишәрлеке чигеннән чигенү турында;

и индивидуаль торак төзүлеше объекты яки өзакча иорты мөстәкүиль күчемсез милек объектларына бүлү өчен билгеләнмәгәнлеге турында белешмәләр;

8) төзүче белән элемтә өчен почта адресы һәм (яки) электрон почта адресы;

9) төзүчегә белдерүләрне әлеге статьяның 5 өлешендәге 2 пунктында каралган юллау ысулы.

2. Планлаштырыла торган төзелеш турында белдерүгә қушымта итеп бирелә:

1) күчемсез мәлкәтнең бердәм дәүләт реестрында аңа хокуклар теркәлмәгән очракта, жир кишәрлегенә хокук билгели торган документлар;

2) төзүче вәкиленең вәкаләтләрен раслый торган документ, планлаштырылган төзелеш турында хәбәрнамә төзүче вәкиле тарафыннан жибәрелгән очракта;

3) төзүче чит ил юридик заты булган очракта, юридик затны дәүләт теркәве турында документларның чит ил законнары нигезендә рус теленә таныкланган тәржемәсе.

3. Әлеге статьяның 3 өлешендәге 1 пунктында күрсәтелгән документлар (аларның күчермәләре яки аларда булган белешмәләр) Башкарма комитет тарафыннан дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм дәүләт органнарына яки жирле үзидарә органнарына буйсынган оешмаларда күрсәтелгән документлар карамагында булган оешмаларда, әгәр төзүче күрсәтелгән документларны мөстәкүиль тапшырмаса, планлаштырыла торган төзелеш турында хәбәрнамә алган көннән өч эш көненнән дә соңга калмыйча соратып алына.

4. Планлаштырылган төзелеш турында әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр яисә әлеге статьяның 2 өлешендәге 2 - 3 пунктларында каралган документлар булмаган очракта, башкарма комитет планлаштырылган төзелеш турында хәбәрнамә кергән көннән алып өч эш көне эчендә әлеге хәбәрнамәне төзүчегә кире кайтара һәм кире кайтаруның сәбәпләрен күрсәтеп, аңа беркетелгән документларны карамыйча кайтара. Бу очракта планлаштырылган төзелеш турында хәбәрнамә дөрес түгел дип санала.

5. Башкарма комитет планлаштырылган төзелеш турында хәбәр алынган көннән алып жиде эш көне эчендә:

1) индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты параметрларын планлаштырыла торган төзү турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән капиталъ төзелеш объектларының жирдән файдалану һәм төзелеш объектларын үзгәртеп кору қагыйдәләренең, территорияне планлаштыру документларының рөхсәт ителгән чик параметрларына һәм капиталъ төзелеш объектларының Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, башка федераль законнар белән билгеләнгән параметрларына мәҗбүри таләпләргә һәм планлаштырыла торган төзелеш турында хәбәрнамә килү датасына гамәлдә булган капиталъ төзелеш объектлары параметрларына туры килү-килмәүне тикшерә, шулай ук, жир кишәрлеген рөхсәт ителгән файдалану һәм Россия Федерациясенең Жир һәм башка законнары

нигезендә ойнаның чиқлағулар нигезендә, индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын урнаштыру мөмкінлеге дә бар.;

2) төзүчегә планлаштырыла торган төзелеш турында хәбәрнамәдә билгеләнгән ысул белән жибәрә, индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты параметрларын планлаштырыла торган төзү турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән параметрлар һәм жир кишәрлекендә индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын урнаштыру мөмкінлеге турында йә индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты параметрларын планлаштырыла торган төзү турында белдерүдә күрсәтелгән параметрларга туры килмәве һәм (яисә) жир кишәрлекендә индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын урнаштыруның рөхсәт итеп мәве турында хәбәрнамә.

6. Хәбәрнамәдә күрсәтелгән индивидуаль торак төзелеше объекты яки бакча йорты параметрларының планлаштырыла торган параметрлары һәм (яки) индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын жир кишәрлекендә урнаштырырга ярамаганлығы турындагы хәбәрнамәнен жир кишәрлекендә төзүчегә бары тик билгеләнгән параметрлар буенча гына жибәрелә.:

1) планлаштырыла торган төзелеш турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты параметрлары рөхсәт итеп төзелеш, үзгәртеп кору, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре, территорияне планлаштыру документлары белән билгеләнгән капитал төзелеш объектларының чик параметрларына, яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, башка федераль законнар белән билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләргә һәм планлаштырыла торган төзелеш турында хәбәрнамә килү датасына гамәлдәге капитал төзелеш объектларының гамәлдәге параметрларына туры килми;

2) индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын планлаштырыла торган төзү турында хәбәрнамәдә күрсәтелгәннәрне урнаштыру жир кишәрлекеннән рөхсәт итеп файдалану төрләре һәм (яки) Россия Федерациясенең Жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән һәм планлаштырыла торган төзелеш турында хәбәрнамә кергән көнгә гамәлдә булган чиқлағулар нигезендә рөхсәт итеп;

3) планлаштырыла торган төзелеш турында белдерү жир кишәрлекенә хокуклары булмау сәбәпле, төзүче булмаган зат тарафынан жибәрелгән яисә жибәрелгән.

7. Индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты параметрларын планлаштырыла торган төзү турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән параметрларга туры килмәү һәм (яки) жир кишәрлекендә индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын урнаштырырга ярамау турындагы белдерүдә, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән билгеләнгән капитал төзелеш объектларын үзгәртеп корунын, реконструкцияләүнен рөхсәт итеп иң чик параметрларын күрсәтеп, төзүчегә мондый хәбәрнамәне жибәрүнен барлык нигезләре булырга тиеш, яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, башка федераль законнар белән билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына карата мәжбүри таләпләрнен яисә мәжбүри таләпләрнен

оилгеләнгән параметрларына карата, планлаштырыла торған төзелеш турында хәбәрнамә килгән көнгә гамәлдә була һәм планлаштырыла торған төзелеш турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты параметрлары туры килми торған, шулай ук Индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын жир кишәрлекендә урнаштырырга ярамаган очракта, индивидуаль торак төзелеше - рөхсәт ителгән жир кишәрлекеннән файдалануның билгеләнгән тәре, жир кишәрлекеннән файдалануда чикләуләр төрләре, мона бәйле рәвештә индивидуаль торак төзелеше яки бакча йортын төзү яки үзгәртеп кору рөхсәт ителми, яисә планлаштырыла торған төзелеш турында хәбәрнамә биргән затның, жир кишәрлекенә хокуклары булмау сәбәпле, төзүче булып тормавы турында белешмә.

8. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән срокларда башкарма комитет шулай ук ведомствоара электрон багланышларның һәм аңа тоташа торған ведомствоара электрон багланышларның бердәм системасын кулланып, индивидуаль торак төзелеше объекты яисә бакча йорты параметрларын планлаштырылган төзү турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән индивидуаль торак төзелеше объектының яисә бакча йортының билгеләнгән параметрларына һәм (яисә) индивидуаль торак төзелеше объектын яисә жир кишәрлекендә бакча йортын урнаштыруга юл куймау турында хәбәр итә:

1) әлеге статьяның 6 өлешендәге 1 пунктында каралган нигез буенча күрсәтелгән хәбәрнамәне жибәргән очракта, Дәүләт төзелешен күзәтүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимият органына;

2) дәүләт жир күзәтчелеген гамәлгә ашыруга вәкаләтле федераль башкарма хакимият органына, муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруучы жирле үзидарә органына, әлеге хәбәрнамәне әлеге статьяның 6 өлешендәге 2 яки 3 пунктында каралган нигез буенча жибәргән очракта.

9. Төзүче тарафыннан индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты параметрларын планлаштырыла торған төзү турында хәбәрнамәнен билгеләнгән параметрларга туры килүе һәм жир кишәрлекендә индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын Башкарма комитеттан жир кишәрлекендә урнаштыру мөмкинлеге турында хәбәрнамәне яисә Башкарма комитет тарафыннан әлеге статьяның 5 өлешендә каралган срока жибәрмәү турында хәбәрнамә алу, хәбәрнамәдә күрсәтелгән индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты параметрларының планлаштырыла торған параметрларына туры килмәве һәм (яки) жир кишәрлекендә индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын урнаштыру рөхсәт ителмәве турындагы хәбәрнамәләр индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын төзү яки реконструкцияләү Башкарма комитеты тарафыннан килештерелгән дип санала һәм төзүчегә индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын төзү яки реконструкцияләү хокукын бирә. планлаштырыла торған төзелеш турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән параметрлар нигезендә, төзүче тарафыннан әлеге статьяның 1 өлеше нигезендә планлаштырыла торған төзелеш турында мондый хәбәр жибәрелгәннән соң ун ел эчендә. Әлеге хокук, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 51

очраклардан тыш, жир кишәрлекенә һәм индивидуаль торак төзелеше объектына яисә бакча йортны хокукларны күчергәндә саклана. Шул ук вакытта планлаштырылган төзелеш турында яңа хәбәрнамә жибәрү таләп ителми.

10. Индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йортын төзу яки реконструкцияләу планлаштырыла торган Параметрлар үзгәргән очракта, төзүче әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән ысуллар белән, бу хакта Башкарма комитетка, үзгәртелә торган параметрларны күрсәтеп, хәбәрнамәне тапшыра яисә жибәрә. Күрсәтелгән хәбәрнамәне карау әлеге статьяның 3-9 өлешләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

11. Төзүче тарафыннан планлаштырыла торган төзелеш объектының яки бакча йорты параметрларының билгеләнгән параметрларга туры килүе һәм жир кишәрлекендә индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын Башкарма комитеттан жир кишәрлекендә урнаштыру яисә Башкарма комитет тарафыннан әлеге статьяның 5 өлешендә каралган срокта жибәрмәү турында хәбәрнамә алынган очракта, Башкарма комитет тарафыннан әлеге статьяның 5 өлешендә каралган срокта жибәрелмәгән очракта, индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты, индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты параметрларын планлаштырыла торган төзу турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән параметрларга туры килмәү һәм (яки) жир кишәрлекендә индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын урнаштыруның рөхсәт ителмәве турындагы хәбәрнамәләр жир кишәрлекендә төзүчегә индивидуаль торак төзелеше объектын яисә бакча йортын сүтү яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү яисә планлаштырыла торган төзелеш турында белдерүнамәдә күрсәтелгән параметрлар нигезендә төзелгән яисә реконструкцияләнгән индивидуаль торак төзелеше объектын яисә бакча йортын, мондый индивидуаль торак төзелеше яки бакча йорты объектларын үз белдекләре белән тану сәбәпле, рөхсәт ителгән төзелеш, үзгәртеп коруның жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре, территорияне планлаштыру документлары белән билгеләнгән чик параметрларына, яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, башка федераль законнар белән билгеләнгән капиталь төзелеш объектлары параметрларына мәҗбүри таләпләргә туры килмәве аркасында, мондый индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йортын үз белдеге белән үзгәртеп төзү, йә, Россия Федерациясенең Жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән һәм планлаштырылган төзелеш турында хәбәрнамә кергән көнгә гамәлдә булган чикләүләр нигезендә, мондый индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йортын урнаштырырга ярамау сәбәпле, суд тарафыннан башкарма комитетның вазыйфаи затының гаебе билгеләнгән очракта, муниципаль берәмлек казнасы исәбенә тулысынча кире кайтарылырга тиеш., төзүчегә индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты параметрларын планлаштырыла торган төзу турында белдерүдә күрсәтелгән параметрларын туры килүе һәм жир кишәрлекендә индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын урнаштыру мөмкинлеге яисә әлеге статьяның 5 өлешендә каралган юллама буенча вазыйфа башкармаган килеш урнаштыру мөмкинлеге турында хәбәрнамә жибәрәгән, хәбәрнамәдә күрсәтелгән индивидуаль

торган төзелеше жоссакта йорттың параметрларының шланглаштырыла торган параметрларына туры күлмәве һәм (яки) жир кишиндерлекендә индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йорттын урнаштыруның рөхсәт ителмәве турында хәбәрнамәләр.».

1.14. 28 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«28 Статья. Төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт

1. Капиталь төзелеш объектын төзүне, үзгәртеп коруны, капиталь ремонтлауны гамәлгә ашыручы зат (алга таба - төзелешне башкаручу зат) төзүче яисә төзелеш подряды шартнамәсен төзегән, төзелешне башкаручу затка (алга таба – төзелешне башкаручу зат) карата Россия Федерациясе законнары таләпләренә туры килә торган юридик зат була ала. Төзелешне башкаручу зат күрсәтелгән эшләр барышында проект документларының, техник регламентларның, куркынычсызылык техникасының таләпләрен үтәүне тәэмим итә һәм башкарылган эшләрнең сыйфаты һәм аларның проект документациясе таләпләренә туры килүе өчен жавап бирә.

Капиталь төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны ул, әлеге статьяда башкасы каралмаган булса, йә төзелеш подряды шартнамәсе буенча башка затларны җәлеп итеп, капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау өлкәсендә үз-үзен җайга салучы оешма әгъзасы булган очракта, мөстәкыйль рәвештә гамәлгә ашырырга хокуклы.

2. Капиталь төзелеш объектын төзүне, үзгәртеп коруны, капиталь ремонтлауны гамәлгә ашырганда төзүче яисә техник заказчи, бинаны, корылманы эксплуатацияләүгә жаваплы зат, региональ оператор тарафыннан әлеге затлар капиталь төзелеш объектын төзү һәм (яки) капиталь төзелеш объектын реконструкцияләү яки капиталь ремонтлау өчен жир участогын әзерләргә, шулай ук мондый килешү төзегән индивидуаль эшкуарга яки юридик затка тапшырырга, Материалларны һәм инженерлык эзләнуләре нәтижәләрен тапшырырга тиеш, проект документациясе, төзелешкә рөхсәт. Эшләрне туктатырга яки аларны алты айдан артык туктатып торырга кирәк булганда, төзүче яки техник заказчи капиталь төзелеш объектын консервацияләүне тәэмим итәргә тиеш.

3. Капиталь төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә дәүләт төзелеш күзәтчелеге, төзүче яки техник заказчи алдан ук каралган булса, капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү башланырга жиде эш көненнән дә соңга калмычча, капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү өчен вәкаләтле башкарма хакимият органына, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимиите органына (алга таба шулай ук - дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнарына) түбәндәге документлар бирелә торган эшләр башлануы турында хәбәр жибәрергә тиеш:

1) төзелеш өчен рөхсәт күчермәсе;

2) проект документлары тулы күләмдә, ә төзелешнен, реконструкциянең аерым этапына рөхсәт бирелгән очракта, тиешле этапны гамәлгә ашыру өчен кирәклө күләмдә.;

5) жирилсеке көзбіл үнійжалардан чиңенү линияләрен көргү тұрында документ күчкермәсе (разбивочный чертеж);

4) гомуми һәм махсус журналлар, аларда алып барыла, әшләрнең үтәлеше;

5) капиталь төзелеш объектының проект документациясе дәүләт экспертизасына тиешле булса, проект документларына дәүләт экспертизасының үдай бәяләмәсе.

4. Төзелешне башкаручи зат төзүче яисә техник заказчи, бинаны, корылманы эксплуатацияләүгә жараплы зат яки региональ оператор биреме (төзелеш подряды килемшүе нигезендә төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт башкару очрагында), проект документлары, капиталь төзелеш объектын төзүгә, үзгәртеп коруга карата таләпләр, капиталь төзелеш объектын төзүгә, реконструкцияләүгә карата таләпләр нигезендә капиталь төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны гамәлгә ашырырга бурычлы., жир участогының шәһәр төзелеше планын төзүгә рөхсәт ителгән жир кишәрлекеннән файдалану, Россия Федерациясенең Жир һәм башка законнары, техник регламентлар таләпләре нигезендә билгеләнгән чикләүләр һәм шул ук вакытта өченче затлар һәм әйләнә-тирә мохитнең куркынычсызлығын тәэммин итү, хезмәт куркынычсызлығы таләпләрен үтәү, мәдәни мирас объектларының сакланышын тәэммин итү өчен билгеләнгән. Төзелешне башкаручи зат шулай ук Капиталь төзелеш объектын төзүне, үзгәртеп коруны, капиталь ремонтлауны гамәлгә ашыра торған территориягә, төзүче, техник заказчи вәкилләрен, бинаны, корылманы эксплуатацияләүгә жараплы затларны, региональ операторны, Дәүләт төзелешен күзәтү органнарын, аларга кирәклे документацияне тапшырырга, төзелеш контролен үткәрергә, башкарма документацияне алып баруны тәэммин итәргә, төзүче, техник заказчи, бинаны эксплуатацияләүгә жараплы затны хәбәр итәргә тиеш., тишкарелергә тиешле эшләрне тәмамлау сроклары тұрында төзелеш, яки региональ операторының, Дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнары вәкилләренең, ачықланган житешсезлекләрне бетерүне тәэммин итәргә һәм ачықланган житешсезлекләрне бетерү тұрында актлар төзүгә керешмәскә, кулланыла торған төзелеш материалларының сыйфатын контрольдә тотуны тәэммин итәргә кирәк.

5. Капиталь төзелеш объектының параметрларын мондый объектны төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау процессында зарурлығы ачықланған проект документациясенең читләштерү бары тик яңа расланған төзүче, техник заказчи, бинаны, корылманы, корылманы, яисә проект документациясенең региональ операторы тарафыннан аңа Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә тиешле үзгәрешләр көртөлгәннән соң, шул исәптән Кодексның 49 статьясындагы З_8 һәм З_9 өлешләрендә каралған тәртиптә генә рөхсәт ителә.

6. Мәдәни мирас объекты билгеләре булған объект ачықланған очракта, төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт барышында төзелеш эшләрен башкаручи зат әлеге объектны төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны туктатырга, мәдәни мирас объектлары тұрында Россия Федерациясе законнарында каралған органнарга хәбәр итәргә тиеш.

.. капиталь төзелеш объектын төзү, үзгәртеп кору, капиталь ремонт өчен жир кишәрлекләрен әзерләүгә карата таләпләр, башкарма документациянең составы һәм тәртибе, эшләр башкаруны исәпкә алу алыш барыла торган гомуми һәм махсус журналларның формасы һәм алыш бару тәртибе, капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтны башкару тәртибе, капиталь төзелеш объектын консервацияләү тәртибе Россия Федерациясенең норматив хокукий актлары белән билгеләнергә мөмкин.

8. «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге норматив хокукий акты белән мондый сервитутның эчтәлеген тасвиirlap гавами сервитут билгеләнмәгән булса, уртак урнашкан жир кишәрлекләрен яисә гомуми файдаланудагы территорияләрне төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау барышында куллану килешү, шулай ук шәхси сервитут нигезендә мөмкин.

9. Төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт эшләре бара:

1) әлеге статьяның 10 өлешендә законнар нигезендә һәм Дәүләт төзелеш күзәтчелеге.:

проект документлары экспертизага тиешле капиталь төзелеш объектларын төзү түрында;

капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә, капиталь ремонтлауга, реконструкцияләүгә, капиталь ремонт үткәрүгә проект документлары дәүләт экспертизасына тиеш булса,;

2) капиталь төзелешнең барлык объектларына карата - законнар нигезендә һәм әлеге статьяның 11 өлеше тәртибендә төзелеш контроле.

10. Әлеге статьяның 9 өлешендә күрсәтелгән капиталь төзелеш объектларына карата дәүләт төзелешен күзәтү предметы булып тикшерү тора:

1) капиталь төзелеш объектын төзегендә, үзгәртеп корганды башкарылган эшләрнең һәм кулланыла торган төзелеш материалларының, шулай ук мондый эшләрнең нәтиҗәләренең проект документларының таләпләренә, шул исәптән энергетика нәтиҗәлелеге таләпләренә (капиталь төзелеш объектларының энергетика нәтиҗәлелеге таләпләре кагылмый торган объектларыннан тыш) һәм капиталь төзелеш объектының кулланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу жайламналары белән тәэммин ителеше таләпләренә туры килү-килмәве;;

2) төзелешкә рөхсәт булу;

3) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 52 статьясындагы 2, 3 һәм 3.1 өлешләрендә билгеләнгән таләпләрне үтәү.

«Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге чикләрендә дәүләт төзелеш күзәтчелеге вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары һәм Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы тарафыннан Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар дәүләт төзелеш күзәтчелеге йогынтысына эләгә торган барлык капиталь төзелеш объектларына тоткарлыксыз керү хокукуна ия. Уздырылган тикшерү нәтиҗәләре буенча дәүләт төзелеш күзәтчелеге органы тарафыннан ачыкланган хокук бозуларны бетерү түрында күрсәтмә төзүне

тамелеш ашырубы затка сирү өчен нигез өулын төрчүү акт төзелә. Күрсәтмәдә хокук бозу төре, норматив хокукий актка сыйтама, техник регламентка, проект документациясенә күрсәтелә, таләпләр бозылган, шулай ук ачыкланган хокук бозуларны бетерү вакыты билгеләнә. Капиталь төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны күрсәтелгән срокка туктату Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Капиталь төзелеш объектларын төзегендә, реконструкцияләгендә, капиталь ремонтлаганда, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган дәүләт төзелешен күзәтүдән тыш, башка төр дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

Дәүләт төзелешен күзәтүне гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

11. Төзелеш контроле башкарыла торган эшләрнең проект документациясенең (шул исәптән энергетика нәтижәлелеге таләпләрен һәм капиталь төзелеш объектын файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән жиһазландыру таләпләрен үтәүне тәэмим итүгә юнәлдерелгән каарларга һәм чараларга) туры килүен тикшерү максатларында капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау процессында техник регламентлар, инженер эзләнүләре нәтижәләре, жир кишәрлекенең шәһәр төзелеше планы төзелешенә рөхсәт алу датасына билгеләнгән капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү таләпләренә, шулай ук жир кишәрлекен файдалануга рөхсәт ителгән һәм Россия Федерациясенең жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләргә туры килүен тикшерү максатларында үткәрелә.

Төзелеш контроле төзелешне гамәлгә ашыручи зат тарафыннан үткәрелә. Төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт башкарылган очракта, төзелеш контроле шулай ук төзүче, техник заказчи, бинаны, корылманы эксплуатацияләү өчен жаваплы зат, йә алар тарафыннан хосусый эшкуар яисә юридик зат шартнамәсе нигезендә жәлеп ителә торган зат тарафыннан үткәрелә. Төзүче яки техник заказчи үз инициативасы буенча проект документациясен әзерләүче затны проект документациясенең башкарыла торган эшләренең туры килүен тикшерү өчен жәлеп итәргә мөмкин.

Төзелешне гамәлгә ашыручи затка капиталь төзелеш объектында авария хәләндәге хәлләрнең һәр очрагы турында дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнарына хәбәр итәргә тиеш.

Капиталь төзелеш объектын төзү, үзгәртеп кору, капиталь ремонтлау процессында төзүче (төзүче, төзүче, техник заказчи, бинаны, корылманы эксплуатацияләү өчен жаваплы зат (төзелеш подряды килешүе нигезендә төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт башкару очрагында) капиталь төзелеш объектының иминлегенә йогынты ясый торган һәм төзелеш, реконструкция технологиясе нигезендә капиталь төзелеш объектының иминлегенә йогынты ясый торган эшләрнең үтәлешен контролъдә тотарга тиеш. , башка эшләрне башкарғаннан соң, шулай ук инженер-техник тәэмим итү чөлтәрләренең төзелеш конструкцияләренең һәм участокларының куркынычсызлыгына, әгәр төзелеш контролен үткәрү

Сарыишиңда ачыкланып житешсезлекләрне оетерү инженер-техник тәэмүн итү чөлтәрләренең башка төзелеш конструкцияләрен һәм участокларын сүтү яки жимерүдән башка мөмкин булмаса, күрсәтелгән эшләрен, конструкцияләрнең һәм чөлтәрләрнең техник регламентларның һәм проект документларының таләпләренә туры килү-килмәвен контролльдә тоту мөмкин түгел. Төзелеш конструкцияләренең куркынычсызлығына контролльлек иткәнче, мондый конструкцияләрнең иминлегенә йогынты ясый торган һәм төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт технологиясе нигезендә, башка эшләрне башкарғаннан соң, шулай ук проект документларында, техник регламентлар таләпләрендә каралган очракларда мондый конструкцияләрне сынап карау үткәрелергә тиеш. Күрсәтелгән эшләрнең үтәлешен, күрсәтелгән конструкцияләрнең, инженерлык-техник тәэмүн итү чөлтәрләренең участокларының куркынычсызлығына контролльлек итү нәтижәләре буенча күрсәтелгән эшләрне, конструкцияләрне, инженерлык-техник тәэмүн итү чөлтәрләре участокларын тикшерү актлары төзелә.

Эшләрнең, конструкцияләрнең, инженер-техник тәэмүн итү чөлтәрләренең кимчелекләрен тикшерү нәтижәләре буенча ачыкланганда, төзүче яки техник заказчи күрсәтелгән эшләрнең үтәлешен, күрсәтелгән конструкцияләрнең, инженерлык-техник тәэмүн итү чөлтәрләре участокларының куркынычсызлығын тикшереп торуны таләп итәргә мөмкин. Мондый эшләрне, конструкцияләрне, инженерлык-техник тәэмүн итү чөлтәрләре участокларын тикшерү актлары ачыкланган житешсезлекләрне бетергәннән соң гына төзелергә тиеш.

Башка эшләрне башкару тиешле контроль үткәрелгәннән соң алты айдан артык башланырга тиеш булса, капиталь төзелеш объектының иминлегенә йогынты ясый торган һәм төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт технологиясе нигезендә башкарылган эшләрнең үтәлешен контролльдә тоту башка эшләрне башкарғаннан соң, шулай ук төзелеш конструкцияләренең һәм инженерлык-техник тәэмүн итү чөлтәрләре участокларының куркынычсызлығына контролльдә тотылырга тиеш түгел., төзелеш контролен үткәрү барышында ачыкланган житешсезлекләрне бетерү башка төзелеш конструкцияләрен һәм инженерлык-техник тәэмүн итү чөлтәрләре участокларын сүтү яки жимерүдән башка мөмкин түгел, тиешле актлар төзеп, кабат үткәрелергә тиеш.

Төзүче, техник заказчи, проект документациясен әзерләүне гамәлгә ашыруучы затларның төзелеш контролен үткәрү өчен жәлеп ителә торган бинаны, корылманы эксплуатацияләү өчен жаваплы зат искәрмәләре капиталь төзелеш объектын төзегендә, реконструкцияләгендә, капиталь ремонтлаганда эшләрне үтәүдәге житешсезлекләр турында язма рәвештә рәсмиләштерелергә тиеш. Күрсәтелгән житешсезлекләрне бетерү турында акт төзелә, ул күрсәтелгән житешсезлекләр турында кисәтүләр күрсәткән зат һәм төзелеш башкаручы зат тарафыннан имзалана.

Капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү тәмамланғаннан соң, тиешенчә төзелгән, реконструкцияләнгән капиталь төзелеш объектының проект документациясе таләпләренә (шул исәптән, төзелеш килешүләре нигезендә төзелеш алып барылган очракта, төзелеш, реконструкцияләүне гамәлгә ашыруучы затның, индивидуаль торак

очракларынан тыш, төзелеш алып баручы затның яисә техник заказчы тарафынан, шулай ук төзү, реконструкцияләүне шартнамә нигезендә гамәлгә ашыручу затның, шулай ук төзелеш контролен шартнамә нигезендә гамәлгә ашыручу затның) төзелешне гамәлгә ашыручу затның (индивидуаль торак төзелеше объектларын, бакча йортларын төзү объектларын реконструкцияләү, реконструкцияләү очракларынан тыш) туры килүен раслаучы акт имзалана.

Төзелеш контролен үткәрү тәртибе Россия Федерациясенең норматив хокукий актлары белән билгеләнергә мөмкин.».

1.15. 29 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«29 статья. Объектны кабул итү һәм объектны эксплуатациягә кертугә рөхсәт бирү

1. Объект кануннар нигезендә кабул ителә.

2. Капиталь төзелеш объектын файдалануга тапшыруга рөхсәтнамә капиталь төзелеш объектының төзелешен, үзгәртеп корылышын, Проект документларына, шулай ук төзелгән, үзгәртеп корылган капиталь төзелеш объектының шәһәр төзелеше планын төзүгә рөхсәт бирелгән жир кишәрлекенең шәһәр төзелеше планы төзелешенә рөхсәт бирелгән көнгә билгеләнгән таләпләргә туры килүен таныклаучы документ булып тора., жир участогыннан файдалануга рөхсәт ителгән яки линияле объектны планлаштыру проекты һәм территорияне межалау проекты (линияле объектны төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү таләп ителми торган очраклардан тыш), линияле объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирелгән очракта, территорияне планлаштыру проектына (жир кишәрлекен төзү таләп ителми торган, шулай ук Россия Федерациясенең Жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләргә туры килә торган линияле объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирелгән очракта), территорияне планлаштыру проектына (территорияне планлаштыру).

3. Объектны файдалануга тапшыру өчен төзүче Башкарма комитетка, төзелешкә рөхсәт биргән, турыдан-туры яки күпфункцияле үзәк аша объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү турында гариза белән мөрәҗәгать итә.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55 статьясындагы 3 өлеше нигезендә объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар теркәлә::

1) жир кишәрлекенә хокук билгели торган документлар, шул исәптән сервитутны билгеләү турында килешү, гавами сервитутны билгеләү турында карап;

2) төзелеш өчен рөхсәт алу өчен яки линияле объектны төзү, реконструкцияләү өчен тәкъдим ителгән жир кишәрлекенең шәһәр төзелеше планы, территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне межалау проекты (линияле объектны төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү таләп ителми торган очраклардан тыш), линияле объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирелгән очракта, территорияне планлаштыру проекты (урнаштыру

ителми торган;

3) төзелешкә рөхсәт;

4) Капиталь төзелеш объекттын кабул итү акты (төзелеш, үзгәртеп кору шартнамәсе нигезендә төзелгән очракта);

5) капиталь төзелеш объектының төзелгән, реконструкцияләнгән проект документациясе параметрларының, шул исәптән энергетика нәтижәлелеге таләпләренә һәм капиталь төзелеш объектын файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән тәэммин итү таләпләренә туры килүен раслаучы һәм төзелешне гамәлгә ашыручи зат (төзүне гамәлгә ашыручи зат, төзүче яисә төзүче яисә техник заказчы тарафыннан төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә реконструкцияләгән очракта, шулай ук төзелеш контролен гамәлгә ашыручи зат тарафыннан килемешү нигезендә төзелеш контроле гамәлгә ашырылган очракта) имзаланган акт;

6) төзелгән, реконструкцияләнгән капиталь төзелеш объектының техник шартларга туры килүен раслый торган һәм инженерлык-техник тәэммин итү чөлтәрләрен эксплуатацияләүче оешмалар вәкилләре тарафыннан имзаланган документлар (алар булган очракта);

7) төзелгән, реконструкцияләнгән капиталь төзелеш объектының урнашуын, жир кишәрлеке чикләрендә инженерлык-техник тәэммин итү чөлтәрләрен урнаштыру һәм жир кишәрлекен планлаштыру оешмасын чагылдыра торган һәм төзелешне гамәлгә ашыручи зат (төзүче, төзүче яисә төзүче яисә техник заказчы тарафыннан төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә реконструкцияләгән очракта), төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашыручи зат тарафыннан имзаланган схема, линияле объектны төзү, реконструкцияләү очракларыннан тыш;

8) Дәүләт төзелешен күзәтү органы бәяләмәсе (шәһәр төзелеше Кодексының 54 статьясындагы 1 өлеше нигезендә, Дәүләт төзелешен күзәтүне гамәлгә ашыру каралган очракта) шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясындагы 5 өлешенең 1 пункттында күрсәтелгән проект документларының таләпләренә (шул исәптән эш документларына кертелгән һәм шәһәр төзелеше кодексының 52 статьясындагы 1.3 өлеше нигезендә мондый проект документларының бер өлеше булган үзгәрешләрне исәпкә алып) туры килүе турында Дәүләт төзелешен күзәтүне гамәлгә ашыру каралган очракта), башкарма хакимиятнең федераль органының (алга таба - федераль дәүләт экология күзәтчелеге органы) Федераль дәүләт экология күзәтчелеген гамәлгә ашыруга вәкаләтле вәкил бәяләмәсе (шәһәр төзелеше Кодексының 54 статьясындагы 5 өлешенең 1 өлешенең 1 пункттында күрсәтелгән проект документларының таләпләренә каралган очракларда бирелә).

9) куркыныч объект хужасының хәвефле объекттагы авария нәтижәсендә зыян китергән өчен куркыныч объект хужасының граждан жаваплылығын мәжбүри иминләштерү шартнамәсе төзүне раслый торган документ, ул куркыныч объектта һәлакәт нәтижәсендә зыян китергән өчен, граждан жаваплылығын мәжбүри иминләштерү турында Россия Федерациясе законнары нигезендә;

10) капиталь төзелеш объектының Федераль закон нигезендә әзерләнгән техник планы.

Элеге статьяның 3 өлешендәге 1, 2, 3 пәм 8 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчермәләре яки алардагы белешмәләр) башкарма комитет тарафыннан дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм дәүләт органнарына яки жирле үзидарә органнарына буйсынган оешмаларда, әгәр төзүче әлеге документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, алар карамагында булган оешмаларда соратып алына.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 1, 4, 5, 6, 7 пунктларында күрсәтелгән документлар, әгәр күрсәтелгән документлар (аларның күчермәләре яки аларда булган белешмәләр) дәүләт хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары яисә дәүләт органнары яисә жирле үзидарә органнары карамагында булмаган булса, мөстәкыйль жибәрелә. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән документлар дәүләт хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары яисә дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагында булган оешмалар карамагында булса, мондый документлар әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән орган тарафыннан, әгәр төзүче күрсәтелгән документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, әлеге документларның карамагында булган органнар һәм оешмаларда соратып алына.

4. Башкарма комитет, объектны файдалануга тапшыруға рөхсәт бирү турындагы гариза кергән көннән биш эш көне эчендә, әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән документларның булуын һәм дөреслеген тикшерүне тәэммин итәргә, капиталь төзелеш объектын карап чыгарга һәм мәрәжәгать итүчегә объектны файдалануга тапшыруға рөхсәт бирергә яки мондый рөхсәт бирүдән баш тартырга тиеш. Төзелгән, үзгәртеп корылган капиталь төзелеш объектын карау барышында мондый объектның төзелешкә, төзелешкә, реконструкцияләүгә рөхсәтнамәдә күрсәтелгән таләпләргә, капиталь төзелеш объектының шәһәр төзелеше планын төзүгә рөхсәт бирелгән жир кишәрлекенең шәһәр төзелеше планы төзелешенә рөхсәт бирелгән көнгә, яисә линияле объектны төзегендә, үзгәртеп корганда, территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне межалау проекти таләпләренә туры килү-килмәүне тикшерү гамәлгә ашырыла (төзелеш өчен рөхсәт итеп килүн очрактардан тыш), линияле объектны үзгәртеп кору (территорияне планлаштыру буенча), территорияне планлаштыру проекти белән билгеләнгән таләпләргә, урнаштыру өчен жир кишәрлекеге төзү, шулай ук жир кишәрлекенән файдалану, Россия Федерациясенең Жир һәм башка законнары белән билгеләнгән чикләуләр, проект документлары таләпләренә туры китереп, проект документациясе таләпләренә туры китереп, линияле объектны файдалануга тапшыруға рөхсәт бирелгән очракта, территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү таләп итеп килү., шул исәптән энергетика нәтижәлелеге таләпләренә һәм капиталь төзелеш объектының кулланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу жайламналары белән тәэммин ителешиенә карата да. Капиталь төзелеш объектын төзегендә, үзгәртеп корганда, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 54 статьясындагы 1 өлеше нигезендә Дәүләт төзелеш күзәтчелеге гамәлгә ашырылса, мондый объектны төзүгә рөхсәт биргән орган тарафыннан карау үткәрелми.

5. Объектны файдалануга тапшыруға рөхсәт бирүдән баш тарту өчен

1) әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән документларның булмавы;

2) капиталь төзелеш объектының шәһәр төзелеше планын төзүгә, реконструкцияләүгә рөхсәт бирелгән вакытка яисә линияле объектны төзү, реконструкцияләүгә, капиталь ремонтлауга рөхсәт бирелгән очракта, территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне межалау проекти таләпләренә (линияле объектны төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документларын әзерләү таләп ителми торган очраклардан тыш), Капиталь төзелеш объектының шәһәр төзелеше планын төзү, реконструкцияләүгә рөхсәт бирелгән көнгә билгеләнгән таләпләргә туры килмәве;, билгеләнгән планлаштыру проекти белән, урнаштыру өчен жир кишәрлеге төзү таләп ителми торган линияле объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирелгән очракта, территорияне планлаштыру проекти белән билгеләнгән.;

3) капиталь төзелеш объектының төзелешкә рөхсәттә билгеләнгән таләпләргә туры килмәве, моңа шәһәр төзелеше кодексының 55 статьясындагы 6_2 өлеше нигезендә капиталь төзелеш объекты мәйданын үзгәрту очраклары керми;

4) проект документациясенең төзелгән, реконструкцияләнгән капиталь төзелеш объекты параметрларының туры килмәве, моңа шәһәр төзелеше кодексының 55 статьясындагы 6_2 өлеше нигезендә капиталь төзелеш объекты мәйданын үзгәрту очраклары керми;

5) капиталь төзелеш объектының жир кишәрлекеннән файдалануга рөхсәт ителгән һәм (яки) Россия Федерациясенең Жир һәм башка законнары нигезендә объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирелгән көнгә билгеләнгән чикләүләргә туры килмәве, әгәр күрсәтелгән чикләүләр, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 51 статьясындагы 7 өлешендә каралган очракларда, территорияне файдалануның аерым шартлары булган зонаны билгеләү яисә үзгәрту турында каарда каралган очраклардан тыш, һәм төзелә, реконструкцияләнә торган капиталь төзелеш объекты, территорияне файдалануның аерым шартлары булган зона билгеләнгән яки үзгәртелгән, файдалануга кертелмәгән.

6. Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирудән баш тарту суд тәртибендә бәхәсле дип игълан ителергә мөмкин.

7. Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт (линияле объекттан тыш) төзүчегә, төзелешкә рөхсәт биргән Башкарма комитетка, төзелгән, үзгәртеп корылган капиталь төзелеш объектының урнашуын, жир кишәрлеге чикләрендә инженер-техник тәэммин итү чeltәrlәренен урнашуын һәм жир участогының планлаштырылган оештырылуын чагылдыруучы схеманың бушлай күчермәсе тапшырылган очракта, мондый күчермәне шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэммин итүнен дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыру өчен бирелә.

Башкарма комитет мондый рөхсәт бирелгән көннән биш көнне эчендә (шул исәптән ведомствоара электрон хезмәттәшлекнең бердәм системасын һәм ана тоташтырыла торган региональ системаларын кулланып) Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексының 56 статьясындагы 5 өлешенең 3, 9.2, 11 һәм 12 пунктларында күрсәтелгән

....., дүкүншілдіріші, материалдарғы муниципалдық район жириле үзидарә органнарының шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмін итү буенча дәүләт мәгълүмат системаларында урнаштыруға вәкаләтле вәкилгә тапшыруны тәэмін итә.

8. Разрешение на ввод объекта в эксплуатацию является основанием для постановки на государственный учет построенного объекта капитального строительства, внесения изменений в документы государственного учета реконструированного объекта капитального строительства.

Объектны файдалануга кертуға мәжбүри күшымта булып мәрәжәгать итүче тарафыннан тапшырылган капиталь төзелеш объектының Федераль закон нигезендә әзерләнгән техник планы тора.

Объектны файдалануга тапшыруға рөхсәттә аны дәүләт кадастрында белешмәләр күрсәтелергә тиеш. Мондай белешмәләрнең составы Федераль закон нигезендә билгеләнгән техник планның график һәм текст өлешләрендә белешмәләр составына карата таләпләргә туры килергә тиеш.

Капиталь төзелеш объектын төзеп бетергәннән соң, төзүне башкаручы зат мондай объектының төзүчесенә инженерлық эзләнүләре нәтижәләрен, проект документациясен, капиталь төзелеш объектын инженер-техник тәэмін итү чөлтәрләре, эшләрне, конструкцияләрне тикшерү актларын, мондай объектны эксплуатацияләү өчен кирәкләр башка документларны тапшырырга тиеш.

9. Объектны файдалануга тапшыруға рөхсәт формасы Россия Федерациисе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә.

10. Объектны эксплуатациягә кертуға рөхсәт бирелгән көннән алып өч эш көне эчендә мондай рөхсәтнең күчермәсен дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашыруға вәкаләтле Россия Федерациисе субъектының башкарма хакимияте органына жибәрә.

Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексының 51 статьясындағы 7 өлешенең 9 пункттында каралған очрактарда, объектны эксплуатациягә кертуға рөхсәт бирелгән көннән алып өч эш көне эчендә башкарма комитет мондай рөхсәтнең күчермәсен дәүләт хакимияте органнарына яисә жирле үзидарә органнарына, объектны файдалануга тапшыруға рөхсәт бирелгән объектны файдалануга тапшыруға рөхсәт бирелгән объектны урнаштыруға бәйле рәвештә территориядән файдалануның маңсус шартлары булған зонаны билгеләү яисә үзгәртү турында карап кабул иткән, ведомствоара электрон хезмәттәшлекнен бердәм системасын һәм аңа тоташа торған төбәк системаларын кулланып, жибәрә.

11. Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексының 51 статьясындағы 17 өлеше нигезендә объектны төзу яисә реконструкцияләү өчен төзелешкә рөхсәт бирү таләп итмелгән очракта, объектны файдалануга тапшыруға рөхсәт таләп итмелми.

12. Индивидуаль торак төзелеше объектын яисә бакча йортын төзегән яисә реконструкцияләгән очракта, төзүче индивидуаль торак төзелеше объектын яисә бакча йортын төзу яисә реконструкцияләү тәмамланған

күпнөп алғыш ~~ор~~ айдан да соңға қалмычка көтөзбек тәзелеше тәмамланған түрде оашкарма комитетка шәхсән мөрәжәгать итү юлы белән, шул исәптән күпфункцияле үзәк аша, йә күрсәтелгән органнарга, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын тапшыру яисә тапшыру турында хәбәр итеп, индивидуаль торак тәзелеше объектын яисә бакча төзү яисә реконструкцияләү тәмамланган (алга таба - тәзелеш тәмамлану турында хәбәрнамә) жибәрә. Тәзелеш тәмамлану турында хәбәрнамәдә Россия Федерациясе Шәһәр тәзелеше кодексының 27.1 статьясындагы 1 өлешенең 1 - 5, 7 һәм 8 пунктларында каралган белешмәләр, шулай ук индивидуаль торак тәзелеше объектының яисә бакча йортның тәзелгән яисә реконструкцияләнгән параметрлары турында, хокукларны дәүләт теркәвенә алган өчен дәүләт пошлинасын түләү хакында белешмәләр, тәзүчегә әлеге статьяның 19 өлешендәге 5 пунктында каралган хәбәрнамәне жибәрү ысулы турында белешмәләр булырга тиеш. Тәзелеш тәмамлану турында хәбәрнамәгә түбәндәгеләр күшүп бирелә:

1) 27.1 статьяның 2 өлешендәге 2 һәм 3 пунктларында каралган документларны;

2) индивидуаль торак тәзелеше яисә бакча йорты объектының техник планы;

3) индивидуаль торак тәзелешенең тәзелгән яисә реконструкцияләнгән объектына яисә бакча йортyna гомуми өлеш хокукунда аларның өлешләрен билгеләү турында жир кишәрлеке, әгәр индивидуаль торак тәзелеше объекты яисә бакча йорты тәзелгән яисә реконструкцияләнгән жир кишәрлеке гомуми өлешле милек хокукунда яисә арендатор яғында күп санлы затлар белән аренда хокукунда икешәр һәм аннан да күбрәк гражданыкы булса, аларның өлешен индивидуаль торак тәзелеше объектына яисә бакча йортyna билгеләү турында килешү.

13. Әлеге статьяның 12 өлешендәге беренче абзацында каралган белешмәләрне төзү тәмамлану турында хәбәрнамәдә булмаган яисә ана күшымта итеп бирелә торган һәм әлеге статьяның 12 өлешендәге 1 - 3 пунктларында каралган документлар булмаган очракта, шулай ук тәзелеш тәмамлану турында хәбәрнамә планлаштырылган тәзелеш турында хәбәрнамә кергән көннән алыш ун ел узгач килгән очракта, аның нигезендә индивидуаль торак тәзелеше яисә бакча йорты объектын төзү яисә реконструкцияләү башкарылган, йә мондый индивидуаль торак тәзелеше объектын яисә бакча йортyn планлаштырылган төзү турында хәбәр элегрәк жибәрелмәгән (шул исәптән тәзүчегә 27.1 статьяның 4 өлеше нигезендә кайтарылган булса), башкарма комитет тәзелеш тәмамланган көннән алыш өч эш көне дәвамында мөрәжәгать иткән һәм тәзелеш тәмамланган турында хәбәрнамәне кире кайтара һәм аны карау сәбәпләрен күрсәтеп, күшымтада бирелгән документларны кире кайтара.

14. Башкарма комитет тәзелеш тәмамлану турында хәбәр килгән көннән жиде эш көне эчендә:

1) тәзелеш тәмамлану турындагы хәбәрнамәдә күрсәтелгән индивидуаль торак тәзелеше объектының яисә бакча йортның параметрларының тәзелеше тәмамлану турындагы хәбәрнамәдә күрсәтелгән, рөхсәт ителгән тәзелеш, үзгәртеп кору, жирдән файдалану һәм тәзелеш объектларын планлаштыруның ин чик параметрлары,

территорияның планлаштыру документлары нәм капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләргә туры килү - килмәүне тикшерә, билгеләнгән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, башка федераль законнар белән, шул исәптән очракта, әгәр күрсәтелгән чик Параметрлар яисә капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләр тиешле органга планлаштырылган төзелеш турында хәбәрнамә кергән көннән соң үзгәртелсә һәм төзелеш тәмамлануы турында хәбәрнамә төзелгән яисә үзгәртеп корылган индивидуаль торак төзелеше объектының яисә бакча йортның параметрларының чик параметрларга һәм планлаштырылган төзелеш турында хәбәрнамә алынган көнгә гамәлдә булган капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләргә туры килүен раслый). Төзелеш тәмамлануы турында хәбәрнамә төзелгән яки үзгәртеп корылган индивидуаль торак төзелеше объектының яки бакча йортның параметрларының иң чик параметрларга һәм төзелеш тәмамлануы турында хәбәрнамә алынган көнгә гамәлдә булган капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләргә туры килүен раслый торган очракта, төзелгән яки үзгәртеп корылган индивидуаль торак төзелеше объектының яисә бакча йортның параметрларының күрсәтелгән чик параметрларга һәм капитал төзелеш объектларының төзелеш тәмамлануы турында хәбәрнамә алынган көнгә гамәлдә булган параметрларына мәжбүри таләпләргә туры килү-килмәүне тикшерү гамәлгә ашырыла;

2) индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты объектыннан рөхсәт итегендә файдалану төренең планлаштырылган төзелеш турында белдерүдә күрсәтелгән рөхсәт итегендә қуллану төренә туры килүен тикшерә;

3) индивидуаль торак төзелеше объектын яисә бакча йортын төзү тәмамлану турында хәбәрнамә кергән көнгә Россия Федерациясенең жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләр нигезендә урнаштыру мөмкинлеген тикшерә, мона күрсәтелгән чикләүләр төзелешкә планлаштырылучы капитал төзелеш объектына һәм мондый капитал төзелеш объектына карата кабул итегендә файдалануның максус шартлары булган зонаны билгеләү яисә үзгәртү турындагы карап белән каралган очраклар керми;

4) Төзүче йорт салучыга төзелеш тәмамлану турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән ысул белән шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында йә индивидуаль торак төзелеше объектының яисә бакча йортның төзелгән яисә реконструкцияләнгән объектының шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар таләпләренә туры килүе йә төзелгән яисә реконструкцияләнгән индивидуаль торак төзелеше объектының яисә бакча йортның шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар таләпләренә туры килмәве турында хәбәр жибәрә, мондый хәбәрнамәне жибәрү өчен барлык нигезләрне дә күрсәтеп.

15. Төзелгән яки үзгәртеп корылган индивидуаль торак төзелеше объектының яки бакча йортның шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы закон таләпләренә туры килмәве турында хәбәрнамә бары тик түбәндәгә очракларда гына жибәрелә:

ұзгәртеп корылған объектның яисә әлеге статьяның 14 өлешендәге 1 пункттында күрсәтелгән капитал төзелеш объектларын жирдән файдалану һәм төзелеш қагыйдәләре, территорияне планлаштыру документлары белән билгеләнгән, яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, башка федераль законнар белән билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләргә туры килми;

2) Төзелгән яки ұзгәртеп корылған индивидуаль торак төзелеше объектының яки бакча йортның шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы закон таләпләренә туры килмәве турында хәбәрнамә бары тик түбәндәге очракларда гына жибәрелә:

3) индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортин урнаштыру, Россия Федерациясенең Жир һәм башка законнары нигезендә, төзелеш тәмамлануы турында хәбәрнамә кергән көнгә билгеләнгән чикләүләр нигезендә рөхсәт ителми, бу чикләүләр капитал төзелеш объектын төзүгә, реконструкцияләүгә карата кабул ителгән территорияне файдалануның маҳсус шартлары булган зонаны билгеләү яисә ұзгәрту турында карапда карапдан тыш, һәм мондый капитал төзелеш объекты эксплуатациягә кертелмәгән.

16. Төзелгән яисә реконструкцияләнгән индивидуаль торак төзелеше объектының яисә бакча йортның шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар таләпләренә туры килмәве турында хәбәрнамәнең күчермәсе әлеге статьяның 14 өлешендә күрсәтелгән срота, Башкарма комитет тарафыннан хокукларны теркәү органына, шулай ук түбәндәгеләргә жибәрелә:

1) Россия Федерациясе субъектының дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашыруга вәкаләтле башкарма хакимияте органына, төзүче әлеге статьяның 15 өлешендәге 1 пунктында карапдан нигез буенча күрсәтелгән хәбәрнамәне жибәргән очракта;

2) төзүчегә күрсәтелгән хәбәрнамәне әлеге статьяның 15 өлешендәге 2 яки 3 пунктында карапдан нигез буенча жибәргән очракта, дәүләт жир күзәтчелеген гамәлгә ашыруга вәкаләтле башкарма хакимиятнең федераль органына, муниципаль жир контролен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органына.».

1.16. 30 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Статья 30. Әлеге қагыйдәләргә үзгәрешләр керту тәртибе

1. Әлеге Кагыйдәләрнең үзгәрюе булып шәһәр төзелешен зоналаштыру картасының, шәһәр төзелеше регламентларының яисә әлеге Кагыйдәләрнең текстының теләсә нинди үзгәреше санала.

2. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр проектын әзерләү турындагы карап Болгар шәһәр башкарма комитеты тарафыннан карап формасында кабул ителә, ә әлеге вәкаләтләр тапшырылган очракта карап әлеге вәкаләтләр бирелгән Спас муниципаль районның жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә.

Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту турындагы мәсьәләне Болгар шәһәр башкарма комитеты каравына нигез булып тора:

Татарстан Республикасы законнарында, Спас муниципаль районы һәм «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль һәм башка хокукий актларында булган үзгәрешләргә туры китерү зарурлыгы, шулай ук төzelеш һәм жирдән файдалану, шул исәптән физик һәм юридик затлар инициативасы буенча тәкъдим ителә торган тәкъдимнәрне гамәлгә ашыру зарурлыгы аркасында.

- әлеге Кагыйдәләрнең «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге генераль планына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән туры кilmәве;

- территориаль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төzelеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керү.

- территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның максус шартлары булган зоналар чикләренең урнашу урыны турында белешмәләрнең шәһәр төzelешен зоналаштыру картасында чагылдырылган, Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренең урнашу урыны тасвиrlамасына ия булмавы;

- шәһәр төzelеше Регламентында билгеләнгән капиталь төzelеш объектлары һәм жир кишәрлекләрен, федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләрен, территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яки өлешчә урнашкан жир кишәрлекләрен, капиталь төzelеш объектларын куллануга чикләүләр буенча билгеләнгән чикләүләрнең мондый зоналар, территорияләр чикләрендә күчемсез милек объектларыннан файдалану чикләүләре буенча бердәм дәүләт реестрында булган туры кilmәве;

- территориядән файдалануның аерым шартлары булган зонаның яшәешен үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясе, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясе, тәбәк әһәмиятendәге тарихи жирлек территориясе чикләрен билгеләү, үзгәртү, үзгәртү;

- территорияне комплекслы үстерү турында Карап кабул итү.

3. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимнәр жибәрелә:

- федераль башкарма хакимият органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр федераль әһәмияттәге капиталь төzelеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

- Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр региональ әһәмияттәге капиталь төzelеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

- Спас муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан, әгәр әлеге кагыйдәләр муниципаль районның жирле әһәмияттәге капиталь төzelеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булса;

- «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалану һәм төzelеш алып баруны жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очракларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;

Кагыйдәләрне куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре hәм капиталь төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокукка ия булучыларына зиян салынса, жир кишәрлекләренең hәм капиталь төзелеш объектларының хакы кими, гражданнарның hәм аларның берләшмәләренең хокуклары hәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмаган очракларда;

- территорияне комплекслы үстерү турында Россия Федерациясе Хөкүмәте кабул иткән каарны гамәлгә ашыруны тәэммин итүче федераль башкарма хакимият органы яисә юридик зат (алга таба - Россия Федерациясе тарафыннан билгеләнгән юридик зат);

- территорияне комплекслы үстерү турында Каар кабул иткән Россия Федерациясе субъекты тарафыннан төзелгән hәм Россия Федерациясе субъекты тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы каарны (алга таба-Россия Федерациясе субъекты тарафыннан билгеләнгән юридик зат) гамәлгә ашыруны тәэммин итүче Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы, жирле үзидарә органы яисә территориине комплекслы үстерү турындагы каарны гамәлгә ашыру максатларында территориине комплекслы үстерү турында шартнамә төзелгән зат.

4. Элеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту турындагы тәкъдимнәр Комиссия утырышында алдан карау уза, ул аларны үткәргәндә иҗтимагый фикер альшуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручи булырга мөмкин.

5. Комиссиягә элеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту турында тәкъдимнәр кергән көннән соң егерме биш көн эчендә Комиссия бәяләмә әзерли, анда Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту турында тәкъдимнәр яисә мондый тәкъдимне кире кагу турында тәкъдимнәр кергән очракта кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, бәяләмәне Башкарма комитетына жибәрә.

6. Комиссия бәяләмәсендәге рекомендацияләрне исәпкә алып, Болгар шәһәр башкарма комитеты элеге Кагыйдәләргә үзгәреш керту турында яки, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, Кагыйдәгә үзгәреш керту турында тәкъдимне кире кагу хакында проектны әзерләү турында каар кабул итә hәм бу каарның күчермәсен мөрәжәгать итүчегә жибәрә.

7. Башкарма комитет Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту проектын әзерләү турында каар кабул итү датасыннан ун көннән дә соңга калмыйча мондый каар кабул итү турындагы хәбәрне муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгаруны hәм күрсәтелгән хәбәрне «Интернет» челтәрендә Спас муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыруны тәэммин итә. Мондый каар кабул итү турындагы хәбәр радио hәм телевидениедән дә таратылырга мөмкин.

8. Болгар шәһәр башкарма комитеты Комиссия тәкъдим иткән Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту проектын тикшерүне күчемсез мөлкәтнен

бөгөөн дүйнүүдээр төслийн мөрөн, «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлекенең генераль планында шәһәр төзелешен тәэммин итүнен дэүлэт мәгълүмат системаларындагы белешмәләргэ, документларга һәм материалларга, Спас муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасына, Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасына, Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемаларына туры килүен гамәлгә ашыра.

9. Элеге статьяның 8 өлешендә күрсәтелгән тикшерүләр нәтижәләре буенча Болгар шәһәр башкарма комитеты «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеке башлыгына үзгәрешләр керту проектын яисә аның әлеге статьяның 8 өлешендә күрсәтелгән таләпләргэ һәм документларга туры килмәве ачыкланган очракта, Комиссиягә эшләп бетерү өчен жибәрә.

10. «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеке башлыгы, Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту турында Болгар шәһәр башкарма комитетыннан проектны алганда, мондый проект алган көннән алып ун көннән дә соңга калмыйча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру турында, шулай ук, әгәр ул шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарда һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең аның нигезендә кабул ителгән норматив хокукий актларында каралган булса, проектны килештерү өчен проектның юнәлеше турында карап кабул итә.

11. Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту проекты буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Комиссия тарафыннан «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеке уставында һәм «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеке Советының муниципаль хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 28 статьясы һәм әлеге статьяның 12 һәм 13 өлешләре нигезендә уздырыла.

12. Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту проекты буенча иҗтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның озынлығы мондый проект басылып чыккан көннән алып кимендә ике һәм кимендә дүрт ай тәшкил итә.

13. Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту аерым капиталы төзелеш объектын урнаштыруга яисә реконструкцияләүгә бәйле булган очракта, Кагыйдәләр үзгәрешләр керту буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар мондый объектны урнаштыру яисә реконструкцияләү өчен планлаштырыла торган территория чикләрендә һәм мондый объект өчен территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зона чикләрендә уздырыла. Шул ук вакытта Комиссия Жир кишәрлеге белән уртак чиге булган жир кишәрлекләренә хокук ияләренә үзгәрешләр керту проекты буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәр жибәрә, анда аерым капиталы төзелеш объектын урнаштыру яисә реконструкцияләү планлаштырыла, күрсәтелгән жир кишәрлеге белән уртак чиге булган жир кишәрлекләрендә урнашкан биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның хокук ияләренә һәм шундый объекттагы урыннарның хокук ияләренә, шулай ук территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан капиталы төзелеш объектларына хокук ияләренә. Күрсәтелгән хәбәрләр «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеке башлыгы тарафыннан Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту турындагы тәкъдимнәр буенча

----- үзгәрешләр яисә гавами тыңлаулар уздыру түрүнда каар кабул ителгән көннән алыш унбиш көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

14. Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту һәм килештерүләр алу проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар тәмамлангач, Комиссия, мондый ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләрен исәпкә алыш, Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту проектына үзгәрешләр кертуне тәэммин итә һәм күрсәтелгән проектны Башкарма комитетка тапшыра. Кагыйдәләр проектына мәжбүри күшымталар булып вәкаләтле орган белән килештерү түрүнда бәяләмә, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәләре һәм ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре түрүнда бәяләмә тора.

15. Башкарма комитет аңа әлеге статьяның 14 олешендә күрсәтелгән Кагыйдәләр һәм күрсәтелгән мәжбүри күшымталар проектын тәкъдим иткәннән соң ун көн эчендә күрсәтелгән проектны «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советына жибәрү яисә Кагыйдәләр проектын кире кагу түрүнда һәм аны кабат тапшыру датасын күрсәтеп, эшләп бетерергә жибәрү түрүнда каар кабул итәргә тиеш.

Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан раслана. Кагыйдәләр проектына мәжбүри күшымталар булып күрсәтелгән проект буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәләре һәм ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар нәтижәләре түрүнда бәяләмә тора.

16. Әлеге Кагыйдәләргә «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы каравына үзгәрешләр кертелгәндә түбәндәгеләр тапшырыла:

- нигезләүче документлар белән үзгәрешләр керту түрүнда комиссия тарафыннан әзерләнгән каар проекты;

- шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендә вәкаләтле башкарма комитетның структур бүлекчәсе белән үзгәрешләрне килештерү;

Комиссия бәяләмәсе;

-вәкаләтле орган бәяләмәсе, мондый килештерүне алу шәһәр төзелеше эшчәнлеге түрүндагы законнарда һәм аның нигезендә каар ителгән Россия Федерациясе Хөкүмәтененең норматив хокукий актларында каралган очракта;

- ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәләре һәм ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре түрүнда бәяләмә.

17. «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы, кагыйдәләргә һәм мәжбүри күшымталарга үзгәрешләр керту проектын карау нәтижәләре буенча, кертелә торган үзгәрешләрне расларга яисә әлеге проект буенча ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре нигезендә, Болгар шәһәр Башкарма комитетына кагыйдәләргә үзгәрешләр керту проектын эшләп бетерү өчен жибәрергә мөмкин.

18. Әлеге кагыйдәләргә кертелгән үзгәрешләр муниципаль хокукий актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә басылып чыгарга тиеш, кул куелган көннән жиде

компания «Содига Калмыч», алар рәсми оасылып чыккан көннән үз көченә керә һәм Спас муниципаль районның «Интернет»челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырыла.

19. Физик һәм юридик затлар кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы каарны суд тәртибендә бәхәсле дип иғълан итәргә хокуклы.

20. Россия Федерациясе дәүләт хакимиите органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре Россия Федерациясе законнарына, шулай ук Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемаларына, Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемаларына туры килмәгән очракта, әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәнче, суд тәртибендә кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында Карап кабул итәргә хокуклы».

1.17. Часть 2 статьи 32 изложить в следующей редакции:

«2. Границы территориальных зон должны отвечать требованию принадлежности каждого земельного участка только к одной территориальной зоне, за исключением земельного участка, границы которого в соответствии с земельным законодательством могут пересекать границы территориальных зон».

1.18. В статье 36:

«Индивидуаль торак йортлар белән төзелеш зонасы» сүzlәрен «индивидуаль торак йортлар һәм аз катлы торак йортлар белән блокланган төзелеш зоналары» сүzlәренә алмаштырырга

2. Әлеге каарны веб-адрес буенча «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталы»нда <http://pravo.tatarstan.ru> урнаштыру юлы белән иғълан итәргә һәм Спас муниципаль районның рәсми сайтында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә.

Татарстан Республикасы

Спас муниципаль районның

«Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге башлыгы

Ф.В. Мәхәммәтов

